

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра романо-германських мов і перекладу
НУБІП України

НУБІП України

Магістерська робота на тему:

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ОФІЦІЙНО-ДИЛОВОЇ ТА
ВНУТРІШНЬО-КОРПОРАТИВНОЇ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ:
АНГЛО-УКРАЇНСЬКА МОВНА ПАРА

Кваліфікаційна робота на здобуття
освітньо-кваліфікаційного рівня магістра
студентки магістратури
денної форми навчання

Галевич Аліни
Науковий керівник:
доц. Чайка О.І.,
кандидат філологічних наук,

доцент
НУБІП України

Київ – 2021

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND ENVIRONMENTAL SCIENCES
OF UKRAINE

Department for Romance and Germanic Languages and Translation

Master's research
TRANSLATION OF
BUSINESS AND INTRA-CORPORATE CORRESPONDENCE:
ENGLISH AND UKRAINIAN LANGUAGE PAIR

Master's Paper
by Alina Halevych
Research supervisor:
Oksana Chaika, PhD,
Associate Professor

Kyiv 2021

ЗМІСТ

НУБІП України

ВСТУП

3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ

12

ВИВЧЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ У СФЕРІ ДІЛОВОГО ЛИСТУВАННЯ
АНГЛІЙСЬКОЮ ТА УКРАЇНСЬКОЮ МОВАМИ

13

1.1. Вивчення перекладу в англійській та українській
лінгвістиці

1.1.1. Переклад при вивченні особливостей офіційно-ділової та
внутрішньо-корпоративної кореспонденції у германських
мовах, англійської, зокрема

16

1.1.2. Переклад при вивченні особливостей офіційно-ділової та
внутрішньо-корпоративної кореспонденції у слов'янських
мовах, української, зокрема

19

1.2. Ділове листування як сучасний вид комунікації

22

1.3. Класифікація моделей перекладу офіційно-ділової та
внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови
українською та навпаки

24

1.3.1. Сучасні перекладознавчі моделі в англійській та
українській мовах

26

1.3.2. Класифікація моделей перекладу офіційно-ділової та
внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської
мови українською за формою

32

1.3.3. Класифікація моделей перекладу офіційно-ділової та
внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської
мови українською за змістом

34

1.3.4. Класифікація моделей перекладу офіційно-ділової та
внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської
мови українською за функціональним призначенням

35

Висновки до Розділу 1	36
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДІЛОВОГО ЛИСТУВАННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ	40
2.1. Особливості англійських ділових листів зовнішнього призначення	40
2.1.1. Вимоги до технічного оформлення верхньої та нижньої частини ділового листа англійською мовою	43
2.1.2. Оформлення основної думки ділового листа англійською мовою та переклад українською: лексичні та граматичні особливості	48
2.2. Особливості англійських ділових листів внутрішньо-корпоративного призначення	53
2.3. Переклад англійських ділових листів зовнішнього призначення українською мовою та оформлення ділової кореспонденції українською мовою	56
2.4. Зміни щодо оформлення документів офіційно-ділових документів зовнішнього призначення в українській мові	59
2.5. Семантична структура офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції при перекладі з англійської мови українською	63
Висновки до Розділу 2	70
ВИСНОВКИ	72
SUMMARY	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛ	79
СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	89
ДОДАТОК А. Апробація результатів дослідження	90
ДОДАТОК Б. Матеріали публікацій апробації результатів дослідження	92

ВСТУП

Переклад ділової документації, оформленої англійською мовою, українською та навпаки має безліч особливостей. Англійські тексти ділового

змісту обов'язково повинні відповідати чітко встановленій та максимально регламентованій формі викладення змісту у відповідності до структури. Отже, у

наш час євроінтеграції України та процесів глобалізації у світі основним завданням перекладача виникає питання дотримання вимог щодо необхідної

форми викладення змісту, структури листа, а також правильного розміщення адаптованого тексту, тобто тексту отриманого в процесі перекладацької

діяльності. При оформленні ділової кореспонденції, ділового листа у тому числі, необхідно зважати на використання ділових мовних кліше. Іншою особливістю

сучасної кореспонденції англійською мовою та при перекладі її українською є визначення

стильових особливостей мовного матеріалу [94; 104]. Власне, результативність взаємодії бізнес-партнерів, представників бізнесу та державних органів влади, між працівниками компанії і т.д. залежатиме від роботи перекладача [86].

На сьогоднішньому етапі розгортання міжнародної арени подій та взаємовідносин між політичними, економічними, фінансовими стейкхолдерами,

міждержавними та міжнаціональними організаціями та асоціаціями ведення справ з іноземним партнером, як показує практика та етикет ділового

спілкування, починається з листа. Такий лист може бути надіслано електронною поштою чи рідше – факсом.

Варто зауважити, що ділові листи, грамотно складені англійською мовою, є важливим елементом зовнішньоекономічної і політичної діяльності як

суб'єктів підприємницької діяльності, так і представників владних органів. У країнах з розвинутою ринковою економікою (англ. *developed countries / developed world*) ділові папери давно окупували центральне місце на ринку комунікації та

стали невід'ємною частиною соціально-економічних відносин.

Як влучно зазначає З. Львовська, власне діловий лист вливає на успішний чи провальний результат співпраці з потенційними партнерами, оскільки після пошуку встановлюється перший контакт через письмове звернення, як правило.

Таким чином, можливість установалення чітких ділових контактів між контрагентами та учасниками спілкування, а також пошук та освоєння нових ринків попиту та збуту своєї чи іншої продукції / надання послуг залежатимуть від того наскільки влучно інформація дісталася реципієнта. За автором, лист є поширеним видом документації, а також постає як один із засобів обміну інформацією [59, с. 4].

У сучасному світі якість ефективної комунікації набуває особливої уваги як від представників бізнесу, так і науковців. Лінгвістичні особливості офіційно-ділового стилю загалом і жанру ділового листування постають у роботах величезної низки мовознавців. Так, О. Ю. Дубенко порівнює стилістику англійської та української мов, І. Б. Іванова досліджує мову ділових паперів в межах українського ділового мовлення, тоді як М. М. Ісупова вивчає когнітивну взаємодію у діловому спілкуванні [28; 32; 33]. У ширшому аспекті вартує згадати

В.В. Калюжну з питаннями стилю англійських документів міжнародних організацій, а, наприклад, особливості спілкування у формі лінгвістичних та екстралінгвістичних характеристик текстів електронних листів є науковим здобутком Т.М. Каменевої [38; 39]. З-поміж інших вітчизняних і закордонних

дослідників зазначимо Т. Д. Пасічника, І. М. Підгайську, І. Д. Суханову,

С. П. Кожушко, І. Є. Шаргай; Л. Хемп Лайонза, Б. Херст, С. Нормана, Р.

Райкрофта, Р. Ернеста та інших. Проте питання зіставлення та висвітлення проблематики перекладу англійського офіційно-ділового тексту та внутрішньо-

корпоративної кореспонденції українською мовою потребує особливого фокусу

на даному етапі. Все вищезазначене складає актуальність дослідження, а також

спонукає до пошуків нових підходів чи удосконалення наявних до вирішення описаних завдань.

Тому, **мета** магістерської роботи полягає у виявленні особливостей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції в англо-українській мовній перекладацькій парі.

Зважаючи на і беручи за фундамент мету магістерської роботи, **основними завданнями**, що потребують вирішення у ході дослідження, вирізняються такі:

- 1) визначити основоположні теоретичні засади вивчення перекладу в англійській та україномовній лінгвістиці;
- 2) зробити короткий огляд особливостей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції у германських і слов'янських мовах, зокрема в англійській та українській;
- 3) здійснити опис ділового листування як сучасного виду комунікації у світі;
- 4) надати класифікації моделей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки;
- 5) описати та проаналізувати сучасні перекладознавчі моделі в англійській та українській мовах, зокрема, виокремивши моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською (а) за формою, (б) за змістом, (в) за функціональним призначенням;
- 6) описати та проаналізувати особливості англійських ділових листів зовнішнього призначення з зазначенням вимог до технічного оформлення ділового листа й викладення основної думки, а також підкреслити лексичні та граматичні особливості, які виявляються під час перекладу українською мовою;
- 7) описати та проаналізувати особливості англійських ділових листів внутрішньо-корпоративного призначення та особливості при перекладі українською мовою;

8) окреслити зміни щодо оформлення документів при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською;

9) описати семантичну структуру офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції при перекладі з англійської мови українською;

10) підсумувати отримані результати й сформулювати у вигляді висновків до магістерського дослідження з метою для подальшого використання результатів наукової розвідки як один із перспективних напрямів роботи у перекладацьких студіях.

Об'єктом магістерського дослідження є англійські та українські тексти офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції, з якими працює перекладач чи співрозмовник при перекладі таких з англійської мови українською.

Предметом дослідження постають особливості перекладу та термінологічна відповідність англійських і українських текстів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції при перекладі з англійської мови українською, що супроводжується перекладацькими трансформаціями при відтворенні англійських текстів ділових листів зовнішнього призначення чи внутрішньо-корпоративного українською мовою як мовою перекладу.

Матеріалом в рамках нашого дослідження слугували тексти офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції в англійській та українській мовах. Такі тексти могли бути оформлені як на паперових носіях, так і в електронному вигляді. З огляду на біполярний підхід до вивчення зазначеної проблематики, необхідно зазначити, що, як правило, офіційно-ділові документи у формі текстів англійською мовою та у перекладі українською, оформлені на паперових носіях, склали джерельну базу дослідження офіційно-ділової кореспонденції зовнішнього призначення, тоді як основна частина джерельної бази для здійснення аналізу та опису результатів щодо особливостей перекладу

внутрішньо-корпоративної кореспонденції при перекладі з англійської мови українською складала офіційно-ділова документація на електронних носіях (електронна пошта, зокрема). Це особливий персональний здобуток створення

такої бази. Крім основних засобів дослідження, матеріалами дослідження слугували глумачні, перекладні як двомовні, так і тримовні словники.

Під час дослідження застосовані такі наукові методи роботи, як синтез і аналіз, метод дескриптивного аналізу, структурний метод, порівняння та моделювання, узагальнення отриманих результатів.

Теоретична цінність магістерського дослідження полягає у тому, що на даний момент теоретичні аспекти перекладу, з одного боку, достатньо висвітлені в літературі, а з іншого, при поєднанні з методологічними засадами вивчення перекладацьких студій можуть зовсім по-іншому підкреслити особливості перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції в англійській та українській мовах, демонструючи варіативність лексико-семантичних, граматико-синтаксичних, стилістичних трансформацій тощо.

З огляду на розвиток міжнародних економічних зв'язків України з державами Євросоюзу та у світі, необхідність стандартизації й уніфікації підходів до створення електронних шаблонів документообігу англійською та українською мовами постає досить актуальним питанням. Вивчення проблематики перекладу текстів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською сприятиме не лише підвищенню якості перекладу власне усередині терміносистем визначених мов, але й діловому дискурсу в цілому.

Практична цінність магістерського дослідження визначається тим, що його знахідки й результати аналізу та опису особливостей перекладу текстів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською широко можуть застосовуватися не лише перекладачами, які практикують технічний переклад у сфері економічно-фінансової та соціально-

політичної діяльності, у бізнес-спільноті, а також викладачами технічно-професійних і вищих навчальних закладів на факультетах філологічного, економічного, юридичного спрямування як спеціалізації для викладання

дисциплін, пов'язаних з перекладом термінів ділового дискурсу в різних мовах,

англійській і українській, зокрема.

Також матеріали дослідження можуть використовуватися у навчально-методичній практиці студентів та викладачів під час вивчення та/або викладання

англійської мови як фахової при роботі з англійською та українською

термінологіями ділового дискурсу або під час викладання спецкурсів, присвячених порівнянню, зіставленню та перекладу термінів та текстів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції українською мовою з

англійської.

Магістерська робота має нижчезазначену структуру. У **вступі** до роботи обґрунтовується актуальність дослідження у цілому,

визначається його мета, завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження, а

також обґрунтовується його теоретична та практична цінність.

Перший розділ магістерської роботи фокусується на висвітленні питань теоретичного та методологічного спрямувань, оскільки власне розуміння засад

вивчення перекладу текстів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної

кореспонденції в англійській та українській мовах сприятиме легкому сприйняттю тих методів і способів, моделей і технік перекладу, націлених для передачі змісту, форми, семантичної структури ділового листа в досліджуваних

мовах.

Другий розділ магістерського дослідження, ґрунтуючись на теоретико-методологічних засадах опрацювання мовного матеріалу, визначає вектори аналізу та опису особливостей перекладу текстів офіційно-ділової та

внутрішньо-корпоративної кореспонденції в англійській мові та в українській, а

також конкретизує застосовні моделі перекладу текстів офіційно-ділової та

внутрішньо-корпоративної кореспонденції, опираючись на лексичні, граматичні, стилістичні трансформації, що є характерними результатами перекладацької діяльності.

Кожен із розділів завершується висновками до розділів, а **висновки** до усієї магістерської роботи узагальнюють результати, отримані у ході дослідження. На завершення подається список використаних джерел, що складається зі списку наукової літератури, періодичних статей та електронних ресурсів, які були використані у ході нашого дослідження.

Апробація результатів дослідження підкріплюється публікацією тез та участю у II Міжнародній міждисциплінарній науково-практичній конференції «Мова, бізнес і право, міжкультурна комунікація: виклики сьогодення» (м. Київ, 7-8 травня 2021 р.), II Міжнародній конференції «Фахові мови й новітні підходи до їх викладання» (м. Київ, 20-21 травня 2021 р.), Міжнародних студентських наукових читань до Дня слов'янської писемності, що відбулися у Кривому Розі, 18 травня 2021 року, а також участю у науково-методичному семінарі «Перекладацька практика – шлях до професійного росту майбутнього філолога-перекладача», що відбувся на базі НУБІП України у м. Київ 10 червня 2021 р.; участю у 83 міжнародній студентській науковій конференції ЖНАДУ, яка відбулася 12-16 квітня 2021 р. Окрім зазначеного, апробація результатів дослідження поширюється на публікації у закордонних (міжнародних) виданнях, а саме: *English templates for formal correspondence* (укр. «Шаблони для офіційного листування англійською мовою») у збірнику *Languages for Specific Purposes and Ways of Instruction and Acquisition: Innovative Approach* (видавництво Vandana Publications, India); та *Ukrainian templates for office correspondence* (укр. «Шаблони для офіційного листування українською мовою») у збірнику *Language, Business and Law, Intercultural Communication: Challenges of Today* (видавництво ABC Books, India) (детальніше див. Додаток Б)

Загальний обсяг магістерської роботи складає 90 сторінок.

НУБІП України

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ У СФЕРІ ДІЛОВОГО ЛИСТУВАННЯ

АНГЛІЙСЬКОЮ ТА УКРАЇНСЬКОЮ МОВАМИ

НУБІП України

Ділове листування у сьогоденному світі займає особливе місце. Так, це особливий вид письмового діалогу або полілогу, який відбувається між бізнес-партнерами, власниками бізнесу, співробітниками в межах однієї компанії або декількох підприємств, комунікація між суб'єктом підприємницької діяльності, у тому числі фізична-особа підприємств, з представниками державних органів влади – виконавчою, судовою, законодавчою. У будь-якому разі таке листування як особливий вид комунікації повинен бути інформативним, при цьому максимально стислим і лаконічним.

НУБІП України

Листи ділового характеру у більшості випадків відправляють поштовою зв'язком до органів державної влади або, наприклад, при участі в тендерах і державних закупівлях, тоді як такі листи надсилаються колегам по роботі чи начальникам всередині організації корпоративною електронною поштою. У час інформатизації та діджиталізації комунікативних способів обміну інформації досить поширеним засобом є робочі чати.

НУБІП України

Існує ціла низка вимог до оформлення ділового листа [10; 12]. Для початку, зосередимося на структурі документу, власне без чого діловий документ втрачає природу ділового. Отже, будь-який документ ділової природи повинен включати в себе такі структурні компоненти, як:

- вітання із зазначенням того, хто є відправником;
- тематики звернення (про що йдеться);
- короткого викладу основного питання;
- підпису особи, що надсилає лист;
- дата оформлення та надсилання листа.

При оформленні ділових листів англійською мовою, а також у подальшому – при перекладі таких листів українською мовою носіями мови чи білінгвами,

сам текст листа не викликає ніяких труднощів при сприйнятті інформації реципієнтом представниками органів влади, бізнес-партнерами, співробітниками компанії [6, 16].

Як правило, проблема може виникнути тоді, коли потрібно провадити письмові перемовини з представниками іноземних компаній та бізнес-структур, міжурядових, міжнародних організацій та асоціацій англійською мовою, а учасники перемовин не всі є носіями англійської. До того ж, якщо в діловому листуванні англійською мовою чи українською мовою траплятимуться помилки, це однозначно позначиться на ринковій репутації компанії чи бізнесу, а також залише відбиток на особистому авторитеті представників бізнесу перед потенційними чи діючими клієнтами, контрагентами, чи звичайними постачальниками послуг чи виконання робіт.

Таким чином, видається доцільним спершу розглянути питання щодо вивчення перекладу в англійській та українській лінгвістиці, а також з чим можуть виникати труднощі при листуванні різними мовами між носіями різних географічних, мовних, культурних, етно-маркованих спільнот.

1.1. Вивчення перекладу в англійській та українській лінгвістиці

Будь-які об'єкти дійсності, явища, події, географічно - / етнічно марковані реалії відображаються у своїх взаємозв'язках і, відповідно, віддзеркалюються у комунікації. Комунікація здійснюється по-різному, розрізняємо комунікацію у вербальній (мовленнєвій) і невербальній (міміка, жести, мова тіла і т.д.) формах.

Одним із яскравих прикладів є офіційно-діловий стиль комунікації, який у більшості випадків формується у вигляді ділового листування [16; 22]. Важливо зазначити, що характерні особливості ділової мови та мовлення якраз і постають тим зрізом міжкультурного простору, що висвітлюється своїми національно-культурними маркерами [23]. Так, у Сполучених Штатах Америки та Канаді,

Об'єднаному Королівству Великої Британії та Північної Ірландії, Австралії й Новій Зеландії тощо – ділова тематика спілкування є непересічним явищем, а основною частиною масової культури зазначених країн. Більш того, у інших країнах Європи та Азії, Африки існують свої тонкощі здійснення ділового листування як частини бізнес-етикету [21].

Згідно з думкою чеських мовознавців В. Матезіуса і В. Прохазки, передача тексту – це не лише функціональна заміна певної мовної одиниці чи речення у мові оригіналу, але і суттєва заміна конкретних елементів культури при комунікації іншомовними засобами. Така заміна не може бути повною, оскільки текст, перекладений з іншої мови, має читатися як оригінал. Маємо на увазі повну адаптацію тексту до норм іншої культури [61, с. 183].

Поняття суміжності англійської та української культур ґрунтується на наявності загальних елементів нарівні з приватними елементами, а також наявності як розбіжностей, так і збігів [26]. Все зазначене дозволяє відрізнити англійську лінгвокультурну спільність від української, наприклад, Таким чином, перекладач, працюючи над англійським офіційно-діловим текстом [25], повинен враховувати вимоги щодо такого явища, як узус.

Відповідно, узус – це певні мовні та мовленнєві звички носіїв мови при передачі тексту, причому не порушується звичне сприйняття ділового листа англійською чи українською мовами.

У той же час необхідно врахувати розбіжності лінгво-етнічного характеру між носіями іноземної мови і мови перекладу – англійської та українською, у межах нашого магістерського дослідження. Такі розбіжності у діловій комунікації можуть носити як культурно-історичний, так і актуально-подійний характер [28; 30].

Таким чином, підходимо до усвідомлення того, що процес перекладу є складним і багатогранним видом людської діяльності. З одного боку, ідеться про перехід з однієї мови на іншу, а з другого, в процесі перекладу відбувається не просто заміна одиниць однієї мови одиницями іншої – лексичними у вигляді слів чи термінів, граматичних конструкцій, переходу з однієї частини мови в іншу

тощо [18; 35]. У процесі перекладу ділового листа з англійської мови українською відбувається стикання різних культур, в яких взаємодіють різні особистості, що, в свою чергу, характеризуються різним складом мислення,

нааявністю різних традицій та переконань [34; 40]. Різні сторони англо-української перекладацької діяльності можуть бути об'єктом вивчення в рамках відповідних наук.

Переклад у міжкультурному просторі – це один з найважливіших видів мовної та мовленнєвої діяльності, за О.І. Чайкою [116; 117, с. 113-115].

Володіння навичками якісного перекладу необхідне для повноцінної роботи представників усіх спеціальностей та сфер діяльності. Сьогодні переклад є найбільш перенективним засобом подолання мовних і мовленнєвих бар'єрів,

що існують у процесі проходження фаз знайомства, перемовин, листування, завершення домовленостей, виконання умов договорів між учасниками ділового комунікативного простору [116, с. 115-118].

Помітна зростаюча роль перекладу з англійської мови українською полягає в удосконалюванні міждержавної комунікації, в обміні суспільно-політичною, економічно-фінансовою, соціально-орієнтованою інформацією, що простежується не лише в англо-українській мовній парі, а в різних мовах.

Постійний розвиток процесів глобалізації та євроінтеграції, набуття все більшого впливу діджиталізації сприяють розширенню ринку англо-українського перекладу [97; 104]. Це все спонукає до масштабної підготовки

перекладачів у різних країнах світу, а також демонструє гостру необхідність у розробці та впровадженні продуктів програмного забезпечення, наприклад, автоматичних систем перекладу. Такі практичні потреби населення додають свою особливу цінність розвиткові науки про переклад [82, с. 23].

Залучення теорії перекладу до мовознавства відбулося порівняно недавно, причому шлях був тернистим. Так, Роман Якобсон вважає, що широко поширена практика міжмовної комунікації, особливо перекладацька діяльність, потребує уваги й контролю з боку лінгвістичної науки. Очевидно, що англійські та українські перекладознавчі студії повинні зосередитися в основному на

проблематиці інтерпретації тексту й ділового тексту, зокрема В.М. Комісаров наголошує, що «суть інтерпретації тексту полягає в передачі змісту іншомовного тексту засобами іншої мови». Побутує досить поширена думка щодо мовних факторів в процесі перекладу, які мають при перекладі другорядне значення. Під

мовними факторами маюся на увазі, що перекладач вірно володіє двома мовами. «В основному, переклад – це операція аж ніяк не лінгвістична, тому мовознавство мало що може дати теорії перекладу» [49, с.13]

У завершення приведемо дефініцію перекладу зі «Словника-довідника лінгвістичних термінів» Розенталя: «Переклад – передача змісту усного висловлювання або письмового тексту засобами іншої мови» [74, с. 189]. Це визначення є досить широким і в той же час слугуватиме фундаментом для розуміння процесу перекладу ділової, в тому числі внутрішньо-корпоративної кореспонденції, у висвітленні вирішення завдань, окресленими метою нашої магістерської роботи.

1.1.1. Переклад при вивченні офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції германських мов, англійської, зокрема

При вивченні питань перекладу різні школи підходять до таких завдань по-різному. Отже, в залежності від наукового фокусу уваги, методів і підходів до синтезу й аналізу наукових розвідок існують різні школи перекладу в германських, романських і слов'янських мовах. Цілком зрозуміло, що різні мовознавці відзначаються своїми підходами до надання визначенню переклад. Так, А.В. Федоров конкретизує переклад як спеціальний вид людської діяльності та її результату, пояснюючи, що по-перше, це процес, який відбувається у формі психічного акту і полягає в тому, що мовленнєвий твір (текст або усне висловлювання), що походить з однієї – вихідної – мови (ВМ), перетворюється

на текст в іншій мові – мові перекладу (МП); по-друге, переклад можна сприймати не як сам процес, а як результат цього процесу, тобто утворений новий мовленнєвий твір на мові перекладу (МП) [81, с. 13].

Лінгвіст В.М. Комісаров при аналізі особливостей перекладу з англійської мови пропонує визначення перекладу таким: «Переклад – це вид мовного посередництва, при якому створюється текст іншомовними засобами, і який призначений для повноправної заміни тексту оригіналу, причому залишаючись

комунікативно-рівнозначним останньому» [50, с. 49]. Далі, Н.К. Гарбовський

уточнює бачення В.М. Комісарова, додаючи, що «переклад – це суспільна функція комунікативного посередництва між людьми, які користуються різними мовними системами, а також таке комунікативне посередництво реалізується в

ході психофізичної діяльності білінгва з відображення реальної дійсності на

основі його індивідуальних здібностей інтерпретатора, що, у свою чергу,

здійснює перехід від однієї семіотичної системи до іншої з метою еквівалентної, тобто максимально повної, але завжди часткової, передачі системи смислів,

укладеної у вихідному повідомленні, від одного комуніканта до іншого» [18,

с. 214].

Зважаючи на ту чи іншу своєрідність вимог, що висуваються до перекладача, незалежно від його ступеня обдарованості, креативності, творчої метафоризації при перекладі, а також від обсягу та характеру повідомлення,

важливих у будь-якому випадку, для всіх видів перекладацької діяльності загальними, на думку О.В. Федорова, є два положення: «1) мета перекладу – якомога ближче познайомити читача (або слухача), який не володіє іноземними

мовами, з даними тестом або утриманням усного мовлення; 2) перекласти текст

з мови оригіналу мовою перекладу – значить, вірно і повно висловити засобами однієї мови те, що вже виражено раніше засобами іншої мови» [81, с. 15].

Водночас, М.В. Комісаров пов'язує найважливіші аспекти перекладу з мовою та підкреслює, що «переклад необхідний по причині того, що люди спілкуються не однією, а багатьма мовами ... Переклад є досить складним

засобом подолання мовних бар'єрів» [50, с. 17]. По-друге, основні складнощі, з якими зіштовхується перекладач при міжмовній і міжкультурній комунікації, стосуються «особливостей мов і способів їх опису, аналогічно до опису ситуацій» [50, с. 19]. По-третє, «мовні чинники не тільки породжують складнощі

для перекладу, але і створюють умови для їх подолання. Хоча кожна мова має свій унікальний код, а в основі побудови і використання всіх мов лежить однаковий принцип, що робить можливим їх співвіднесення в процесі перекладу» [50, с. 20].

Професор Л.С. Бархударов трактує переклад як процес заміни мовленнєвого твору (тексту), що вербалізується однією мовою мовленнєвим твором (текстом), який виражається засобами іншої мови, причому принципово важливим є збереження незмінного плану змісту [4; 5, с. 35]. Виходячи з

визначення перекладу Л.С. Бархударовим, зазначимо, що у рамках нашого магістерського дослідження при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки відбувається заміна одиниць англійської мови одиницями української мови –

англо-українська пара або заміна одиниць української мови одиницями англійської мови – українсько-англійська пара, але зберігається незмінним план змісту, тобто інформація, яка передається англійським чи українським текстом.

З цього твердження випливає, що найважливішим завданням перед перекладачем у процесі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською є пошук у англійському тексті мінімальної мовної одиниці, що підлягає перекладу, тобто такої одиниці, якій в українській мові як МП підбирається відповідник. У той же час складові частини такої мінімальної мовної одиниці в англійській мові по окремоті не передаються засобами української мови.

Наприкінці зазначимо, що одиниця перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки – це найменша одиниця англійської мови як вихідної мови (ВМ) /

української мови як ВМ, що має відповідник в українській/англійській мові як МП, з одного боку, та з другого боку, характеризується складною будовою, але її частини, якщо узяті по окремі, є так званими «неперекладними»

одинами, тобто в тексті перекладу відсутні їхні відповідники, більш того,

установити такі неможливо.

НУБІП України

1.1.2. Переклад при вивченні особливостей офіційно-ділової та

внутрішньо-корпоративної кореспонденції слов'янських мов, української, зокрема

НУБІП України

Переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки – це процес, який складається з двох етапів.

НУБІП України

Перший етап пов'язаний з психічною дією, коли йдеться про твір, створений українською мовою, який у процесі перекладу перетворюється на твір англійською мовою. Другий етап перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки – це результат діяльності здійснення перекладу. Іншими словами, коли народжується новий текст англійською мовою при перекладі з української [8; 9].

НУБІП України

У перекладознавчій науці існують два напрямки щодо роботи з текстами ВМ і результатом чи процесом перекладу в МП [18]. Перший напрям досліджує співвідношення між текстом оригіналу і текстом у мові перекладу. Інший напрям – психолінгвістичний або такий, що пов'язаний з іншими галузями психології. Другий напрям займається вивчення процесів, що відбуваються в розумі перекладача під час здійснення перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки [19, с. 46-52].

НУБІП України

Отже, звідси виходимо на два загальних положення під час такої перекладацької діяльності:

1. Ціль перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки полягає у зусиллі перекладача якнайближче познайомити читача / слухача з текстом.

2. Перекласти текст офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки, значить, найвірніше висловити те, що було створено мовою оригіналу – українською, наприклад, засобами іншої мови – англійською, зокрема.

Власне такі критерії є базовими, що відрізняють переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки від переказу, адаптації та іншого.

При перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською перекладач вштовхується з мовною ієрархією такого процесу [43]. У сучасному слов'янському мовознавстві розрізняють такі рівні мовної ієрархії:

(а) рівень фонем;

(б) рівень морфем;

(в) рівень слів чи рівень лексем;

(г) рівень словосполучень;

(д) рівень речень;

(е) рівень тексту.

Як зазначено у попередніх підрозділах, власне термін «переклад» як лексема належить до числа загальновідомих. Однак як позначення спеціального виду людської діяльності та результатів такої діяльності лексема вимагає уточнення та визначення його чи єнввіднесення як терміна [44; 51; 56].

Проте зазначимо, що певні види перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки в неоднаковій рівності зберігають близькість і, відповідно, передають зміст оригіналу по-різному – іноді більшою мірою, іноді меншою [39]. У таких

випадках досягнення ідеальної еквівалентності чи адекватності при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки є не зовсім реальним. За таких обставин професіонал у ході перекладу змушений йти на різного роду компроміси з метою

віднайти найкращий варіант вирішення проблематики.

«Ступінь реального наближення двомовної комунікації з перекладом до комунікації одномовної, природно, залежить від майстерності перекладача, але також і від ряду об'єктивних обставин. До таких, в останню чергу, відносяться властивості тексту, що перекладається, і спосіб виконання перекладу» [43, с. 77].

У перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки використовується особливий спосіб, де мова повинна забезпечувати реалізацію суспільного призначення і відповідності офіційно-ділового узусу.

Працюючи над перекладом тексту офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки, фахівець навмисно відступає від структурної і смислової відповідності між двома сторонами комунікації на користь їх рівноцінності в плані дії.

Отже, текст офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції в українській мові при перекладі англійською чи навпаки постає як одна з найважливіших життєвих форм вираження.

Звідси, переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки — це переклад текстів, що відносяться до області офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної комунікації та використовуються для обміну офіційно-діловою та корпоративною інформацією в межах компанії чи бізнесу між людьми, які спілкуються різними мовами — українською та англійською, як у нашому дослідженні.

Оскільки офіційно-діловий дискурс є научною областю знань, пов'язаною з соціально-політичними, фінансово-економічними і міжкультурними особливостями країн учасників комунікації, переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української

мови англійською чи навпаки є явищем неординарним і постає перед перекладачем досить складним завданням. Для того щоб зробити адекватну передачу, а мова уже не йде про еквівалентний переклад, офіційно-ділової чи внутрішньо-корпоративної інформації мова такого перекладу повинна бути особливо точною, ясною і достовірною [21, с. 130].

1.2. Ділове листування як сучасний вид комунікації

В англійській та українській мовах офіційно-діловий чи внутрішньо-корпоративний документ – це у більшості випадків письмовий носій інформації у сфері офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної комунікації, котрий має свої текстові особливості, своєрідний мовний образ [27].

Нехтуючи усіма суперечками та різницею у поглядах лінгвістів, більшість науковців сходиться у тому, що будь-який текст, офіційно-діловий чи внутрішньо-корпоративний як в українській мові, так і в англійській, має свої лексичну, логічну і граматичну основи, які певним чином організовані з метою передачі повідомлення засобами іншої мови. Безсумнівно, тексти офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції при перекладі з української мови англійською чи навпаки, незалежно від їх призначення і прагматичної ролі, мають такі ж основи – лексичну, логічну та граматичну [44; 61].

У ході дослідження вирізняється те, що тексти офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції при перекладі з української мови англійською чи навпаки – це зв'язка правил комунікації та поведінки людей в суспільстві, що приписують кожному певну форму дій і, що формують принципи дозволу спірних питань, тощо. У такому випадку при перекладі тексту офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки треба дотримуватися трьох правил: 1) бути точним, 2) залишатися достовірним, 3) висловлюватися ясно [60; 64].

Переклад більшості документів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки повинен мати рівний і спокійний стиль. Такий переклад не має викликати додаткових асоціацій і відволікати від суті інформації такого документа. Такий

виклад інформації при передачі змісту офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки підвищує ефективність якісного регулювання переговорним процесом і вирішенням комунікативних задач.

Точність та якість перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки має значний вплив на ефективність його ділового застосування, ступінь регламентації конкретних стосунків у межах офіційно-ділового узусу [66, 72]. Залежно від типу офіційно-

ділових і внутрішньо-корпоративних документів, переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки підрозділяється на такі підвиди: переклад нормативно-правових актів, законів і законопроектів; переклад угод, меморандумів, договорів, рахунків-фактур; переклад різного роду висновків і надання експертної думки; переклад статутних документів юридичних осіб; переклад інших видів листування.

Оскільки офіційно-ділові та внутрішньо-корпоративні документи дуже важливі, їх мають перекладати професіонали, у яких основний напрям спеціалізації є переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної

кореспонденції з української мови англійською чи навпаки. Перекладачі з відповідною освітою, як мінімум, повинні мати значний досвід роботи з такими документами. Помилки у перекладі тексту офіційно-ділової та внутрішньо-

корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки можуть призвести, наприклад, до спричинення матеріального збитку і пред'явлення судового позову у межах юрисдикції відповідно до застосовного права, за що несе відповідальність перекладач.

Значить, при перекладі тексту офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки

перекладач має завжди пам'ятати таке: початковий текст організований відповідно до комунікативної та культурно-маркованої системи, наявної у конкретній країні, що знаходить своє віддзеркалення у формулюваннях тексту офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції, а текст

перекладу призначений для використання в рамках іншої аналогічної системи з характерними саме для неї формулюваннями офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції.

Під час здійснення перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки перекладач повинен пам'ятати, що окрім термінологічних кліше, граматичних конструкцій та стилістичного вираження й технічного оформлення документів або відсутності відповідних лексичних еквівалентів, граматичних конструкцій чи іншої форми вираження структури документів, текстові форми в мові оригіналу часто залежать від національно-маркованих і культурних особливостей мовців і можуть не відповідати формам вираження тексту у мові перекладу [73; 67].

Підсумовуючи, зазначимо, що науковець М.Г. Гамзатов доцільно стверджує, що у мовних конструкцій, характерних для вихідної мови, у більшості випадків немає прямих еквівалентів у мові перекладу. У зв'язку з цим до прямих і опосередкованих завдань перекладача входить пошук і ідентифікація таких конструкцій в мові перекладу, які мають функції, аналогічні функціям конструкцій мови оригіналу [17].

1.3. Класифікація моделей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки

В дійсності переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки – це когнітивний процес в мозку перекладача, який не можна безпосередньо спостерігати чи досліджувати в ізоляції. Таким чином, вивчення процесу перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки проводиться непрямым шляхом за допомогою розробки різних теоретичних моделей, які з більшою чи меншою наближеністю дають змогу описати процедуру перекладу в цілому або будь-яку з його сторін [50; 59; 74].

Під моделлю перекладу, або перекладознавчою моделлю, ми розуміємо поступовий опис низки розумових операцій, виконання яких перекладачем чи людиною, чи комп'ютерною програмою, сприятиме більш вдалому перекладу оригіналу або певної його частини. Вищезазначені розумові операції у першу чергу співвідносяться з описом поетапного плану, схеми або певного алгоритму дій перекладача під час перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки.

З точки зору теорії лінгвістики, застосовно до нашого дослідження, перекладознавча модель – це процес перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки у вигляді поетапних когнітивних операцій перекладача стосовно мовних або мовленнєвих одиниць: фонем (звуків), морфем (коренів слів, афіксів), слів (лексем), словосполучень, членів речень і речень тощо. Вибір необхідних операцій зазвичай зумовлений особливостями оригіналу та відповідними явищами в мові перекладу [23, с. 158].

Для перекладача будь-яка перекладознавча модель при роботі з офіційно-діловою та внутрішньо-корпоративною кореспонденцією в англійській мові при

перекладі українською та навпаки носить умовний характер, оскільки вона не обов'язково відображає перелік усіх дій під час створення тексту перекладу, адже жодна з них не може дати чіткого алгоритму дій під час перекладу конотативного значення, без якого не можна навіть віддалено говорити про

еквівалентність чи адекватність новоствореного офіційно-ділового чи внутрішньо-корпоративного документа у МП [71; 78].

Отже, використання перекладознавчих моделей націлене на опис послідовності дій, прямуючи поетапно якими перекладачеві можна досягти поставлених задач у найпростіший спосіб.

На практиці перекладач може здійснити еквівалентний і адекватний переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки, не використавши жодної із існуючих моделей, проте, знаючи про них, йому буде простіше досягнути успіхів при перекладі відповідних текстів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції [79].

Для того, щоб систематизувати місце перекладознавчих моделей у сучасній науці про переклад, існує низка класифікацій, що перерозподіляються у відповідності до того, за якими ознаками відбуватиметься аналіз тексту офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції при перекладі з англійської мови українською та навпаки.

1.3.1. Сучасні перекладознавчі моделі в англійській та українській мовах

На сьогодні існує низка перекладознавчих моделей, які використовуються для перекладу текстів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки. Ми вважаємо, що

деякі з них є суттєвими для здійснення перекладу у сфері офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної комунікації. У першу чергу, це такі:

1) Ситуативно-денотативна модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки;

2) Трансформаційна модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки;

3) Семантична модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки;

4) Трифазна модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки;

5) Модель закономірних відповідностей у досліджуваних мовах;

6) Еквівалентна модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки, та

7) Когнітивна.

За ситуативно-денотативною моделлю перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та

навпаки, денотат – це предмет або явище дійсності, яке слугує об'єктом позначення для знака в процесі семіотичної діяльності [97]. Відповідно до цієї моделі, всі мовні знаки відображають певні предмети, явища та відношення

(денотати), які мають своє відображення у реальному світі. Сукупність денотатів та відношень між ними є ситуацією, звідки логічно походить назва самої моделі.

Таким чином, будь-який текст або усне висловлювання офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції при перекладі з англійської мови українською та навпаки описують якусь конкретну ситуацію.

Як в англійській мові, так і в українській наявні засоби, щоб описати будь-яку ситуацію. Відповідно, згідно з зазначеною моделлю переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови

українською та навпаки здійснюється за таким планом: перекладач, сприймаючи

мовні знаки англійської мови, аналізує денотати, які цими знаками позначаються, після чого відтворює аналогічну ситуацію мовними знаками української мови. При цьому, сприйнявши текот оригіналу, перекладач повністю

абстрагується від оригінального повідомлення, оскільки за таких обставин його завдання полягає у передачі не тексту, а сприйнятої ситуації [34, с. 89-95].

Трансформаційна модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки

базується на ідеї, що будь-яка синтагма має своє ядро і залежні від нього

елементи. При цьому, синтагма в англійській та українській мовах позначає

сукупність кількох слів, які об'єднуються за принципом семантико-граматично-фонетичної сполучуваності [94]. Звідси, взявши просту синтагму в англійській

мові – *Dr Smith is signing the agreement tomorrow*, можна утворити цілу низку

трансформацій на кшталт нижчезазначених:

Англ. (1) *The agreement is being signed tomorrow [by Dr Smith].*

Англ. (2) *Tomorrow Dr Smith is signing the agreement.*

Англ. (3) *The signing of the agreement is tomorrow.*

У цих трансформаціях так чи інакше всі залежні елементи будуть оберталися навколо свого ядра – англ. *the agreement*.

Переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки згідно з цією моделлю відбувається на підставі нижче переліченого:

а) аналіз структури синтагми в англійській мові з подальшим визначенням її ядра і залежних одиниць, а далі створенням ядерної структури оригіналу;

б) заміна структурних одиниць ядерної структури оригіналу на такі у мові перекладу;

в) синтез синтагми у мові перекладу на основі її ядерної структури.

Семантична модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки ґрунтується на ідеї наявності релевантних та нерелевантних сем, тобто мінімальних одиниць змісту як у мові оригіналу, так і в мові перекладу. Переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки буде вдалим у тому разі, якщо він налічуватиме таку саму кількість релевантних (суттєвих) сем, які наявні в мові оригіналу [85, с. 51].

Так, наприклад, в нижчезазначеному англійському реченні:

Англ. *Dr Smith has analysed the agreement.*

можна виділити такі семи, як:

- 1) мовець (третья особа однини) – *Dr Smith*;
- 2) власне дія (аналіз офіційно-ділового документу) – *analysed*;
- 3) минулий час дії з результатом у теперішньому моменті – *has analysed has analysed*;
- 4) доконаність дії – *has analysed*;
- 5) об'єкт, на яку спрямована дія (угода) – *the agreement*;
- 6) зв'язок дії з моментом мовлення (the Present Perfect Tense) – *has analysed*.

При перекладі англійського речення українською мовою у формі

Укр. *Доктор Сміт проаналізував угоду,*

ми отримаємо такий об'єм сем:

- 1) мовець (третья особа однини) – *Доктор Сміт*;
- 2) стать мовця (чоловічий рід) – *Доктор Сміт*;
- 3) власне дія (аналіз офіційно-ділового документу) – *проаналізував*;
- 4) минулий час дії – *проаналізував*;
- 5) доконаність дії (через префіксацію) – *проаналізував*;
- 6) об'єкт, на яку спрямована дія – *угоду*.

Отже, при такому перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською відбулася втрата однієї із сем автентичного речення. При цьому з'явилася інша, якої раніше не було – стать

мовія. Тобто, для того, щоб такий переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки був допустимий, необхідно визначити релевантність втраченої семи (якщо зв'язок з

моментом мовлення не впливає з контексту речення, то його буде необхідно

показати, наприклад, додавши у речення обставину часу (*щойно*) та оцінити

ступінь впливу на зміст речення тієї семи, що з'явилася (якщо стать мовія нам відома з контексту, то тут жодних проблем – у перекладі дієслова будуть

узгоджуватися у відповідному роді). Якщо стать є невідомою, помилка у її

визначенні може вплинути на загальний зміст. Таким чином, необхідно шукати

інший шлях перекладу, у якому теж немає цієї семи, наприклад:

укр. *Доктором Сміт було проаналізовано угоду.*

Більш того, важливо зважати на стилістичні та мовні особливості у мові

перекладу, наприклад, наявність за новим правописом фемінитивів, оскільки

укр. *доктор Сміт* може бути як чоловічого, так і жіночого, адже науковий ступінь присвоюється обом статям.

Трифазна модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки

асоціюється з її засновником – німецьким лінгвістом Отто Каде [35].

Отто Каде приділяв велику увагу комунікації у цілому. За його теорією, мова – це своєрідний код [37]. У момент спілкування одна людина (відправник

інформаційного коду) надсилає особливий код іншій людині (отримувачеві

коду). Навіть під час комунікації засобами однієї мови коди співрозмовників не є повністю тотожними, але за рахунок наявності більшої частини енільного коду

їм зазвичай вдається декодувати ту частину невідомого коду, за рахунок чого вони і розуміють один одного [37].

Комунікація між особами, які спілкуються різними мовами неможлива через те, що вони володіють неоднаковими кодами. Перекладач з англійської

мови українською, за теорією Каде – це проміжна ланка між такими особами. У такому разі завдання перекладача полягає у нижчезазначеному:

а) Отримавши код мови оригіналу (на цій фазі перекладач виступає у ролі отримувача коду), декодувати його з метою подальшого перекодування;

б) Здійснити заміну знаків мови оригіналу (англійської) на відповідні знаки мови перекладу (українською);

в) Реалізувати кінцевий текст, використовуючи код мови перекладу (тепер перекладач виступає у ролі відправника інформаційного коду) [34, с. 238-242].

Засновниками перекладознавчої моделі на базі *теорії закономірних відповідностей при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції* з англійської мови українською та навпаки вважаються радянські лінгвісти Я.І. Рецкер та А.В. Федоров. Проаналізувавши величезну кількість перекладів у виконанні найрізноманітніших перекладачів, учені дійшли до висновку, що одні і ті ж самі лексичні та граматичні одиниці перекладають майже однаково попри, здавалося б, велику кількість можливих варіантів перекладу [78; 79]. Таким чином, науковці класифікували всі лексичні та граматичні одиниці, розділивши їх на три групи:

а) Еквіваленти;

б) Аналоги;

в) Адекватні заміни

Таким чином, модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки згідно з теорією Я.І. Рецкера та А.В. Федорова, зводиться до пошуку необхідної відповідності у вищезазначених групах, кожна з яких має пріоритет перед черговою [79].

Перше завдання перекладача при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською має полягати у спробі віднайти еквівалент. Другий етап – при відсутності еквіваленту в українській мові для англійського тексту або при ситуації, коли такий еквівалент перекладачеві невідомий, необхідно застосувати аналог. Останній етап полягає у використанні за ситуацією, якщо аналог знайти не вдалося, то необхідно здійснити адекватну заміну [79, с. 72-84].

Згідно з *моделлю перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції* з англійської мови українською та навпаки, на базі *теорії рівнів еквівалентності* М.В. Комісарова, комунікація можлива на будь-якому з рівнів, перелічених далі:

мету комунікації,
- опису ситуації,
- висловлювання,
- повідомлення або

рівні мовних знаків.
Завдання перекладача офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською полягає у тому, щоб віднайти якомога вищий рівень цієї еквівалентності [84, с. 51-68].

Найновішою *перекладознавчою моделлю офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції* з англійської мови українською та навпаки відзначаємо *когнітивну модель перекладу*. Така модель перекладу з англійської мови українською ґрунтується на підходах когнітивної лінгвістики, відповідно до якої перекладач сприймає один вид інформації, на основі неї створює певну ідеальну ідею у своєму мозку, яку потім трансформує у необхідний вид інформації [12].

1.3.2. Класифікація моделей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською за формою

Підходячи до категорії форми із загально-філософської позиції, в контексті моделей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки мова ітиметься не про матеріальну (зовнішню) форму, а про форму як спосіб упорядкування змісту

перекладу – внутрішню або ідеальну форму [90, с. 277-288]. При цьому зовнішня форма – це форма існування перекладу у реальному світі: текст, звукозапис, цифровий носій тощо.

Отже, за формою моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки поділяються на такі:

- експліцитні;
- імпліцитні;
- змішані.

Експліцитні моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською передбачають можливість введення нових, відсутніх у оригіналі, елементів, якщо без них зміст оригіналу передається частково. Так, прикладом експліцитної моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською буде ситуативно-денотативна модель: щоб максимально точно описати ситуацію, перекладач може вжити необмежену кількість денотатів, які були відсутні у мові оригіналу.

Протилежна ситуація спостерігається при використанні імпліцитних моделей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською, коли деякі елементи оригінального тексту (усного висловлювання) можуть бути відсутніми у перекладі українською. Наприклад, семантична модель передбачає відсутність у перекладі тих елементів оригіналу, які не несуть релевантних сем.

Змішані моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською в залежності від ситуації можуть використовувати як експліцитний, так і імпліцитний спосіб перекладу. Так, наприклад, відповідно до когнітивної моделі перекладу, переклад – це похідна від ментального простору перекладача як реакція на зовнішній збудник (текст або усне висловлювання іноземною мовою). Таким чином, виходячи із когнітивних та, певною мірою, психічних особливостей конкретного

перекладача застосування даної моделі перекладу передбачає як експліцитний, так і імпліцитний спосіб перекладу.

Підсумовуючи, зазначимо, що вибір моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською з огляду на її форму дозволяє перекладачу максимально якісно виконати поставлені перед ним завдання, а також краще планувати свій час під час здійснення самого перекладу.

1.3.3. Класифікація моделей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською за змістом

Під змістом у перекладі розуміється смислове наповнення оригіналу у відповідності до тексту офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції. За підходом до розуміння змісту моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки можуть підпадати під такі класифікації:

- 1) цілісні;
- 2) подільні.

Цілісні моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською не виділяють елементів змісту, такі моделі сприймають його як єдине ціле. Так, наприклад, денотати відповідно до ситуативно-денотативної теорії не можуть вважатися елементами змісту, оскільки одна і та ж ситуація може бути описана за допомогою абсолютно різних денотатів.

Подільні моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською, залежно від лінгвістичної теорії, на базі якої вони створені, а звідси й способу розуміння мови і перекладу загалом, у свою чергу поділяються на такі:

НУБІП України

- 1) моделі кодування;
- 2) інформаційні моделі;
- 3) семемні моделі, тощо.

Вибір моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською, опираючись на її розуміння змісту оригіналу, дозволяє перекладачеві та комунікантам краще розуміти процеси, які відбуваються під час перекладу. Водночас, вибір відповідної моделі перекладу сприяє підвищенню професійного рівня перекладача та процесів двосторонньої комунікації між конкретними сторонами у бізнесі чи правлінні.

НУБІП України

1.3.4. Класифікація моделей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською за функціональним призначенням

НУБІП України

Залежно від цілей, для яких буде використано той чи інший вид моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською, можна виділити такі групи моделей:

НУБІП України

- 1) побутові;
- 2) художні;
- 3) науково-технічні;

НУБІП України

4) офіційно-ділові.

Представлена класифікація моделей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською є

досить дискусійною [96]. Відповідно до отриманих результатів у ході нашого магістерського дослідження, зазначимо таке. По-перше, низка моделей перекладу з англійської мови українською однаково добре підходить для декількох (навіть всіх) вищезазначених цілей. По-друге, кожен із зазначених

вище моделей перекладу в цілому можна застосувати у будь-якій ситуації, проте в той же час ця класифікація має найбільшу практичну цінність.

НУБІП України

Якщо перекладач визначиться щодо цілей, у яких він буде застосовувати ту чи іншу модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською, то це допоможе йому вдало

адаптуватися у необхідну мить і максимально вдало виконати поставлене завдання.

НУБІП України

Висновки до Розділу 1

НУБІП України

Сучасне перекладознавство охоплює усі теоретичні і практичні аспекти перекладу, у тому числі ті аспекти перекладу, що безпосередньо стосуються перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською, а також його процеси та закономірності, історію та тенденції розвитку.

НУБІП України

Основними науками, на яких ґрунтується перекладознавство сьогодні, є, зокрема, лінгвістика, філологія, семиотика, термінологія, компаративістика (або порівняльне мовознавство та літературознавство), філософія, історія, інформатика та інші. Найновітніші науки з-поміж тих, що напряду чи

НУБІП України

опосередковано впливають на перекладознавчу практику, це когнітивна та генеративна лінгвістика. Такі науки вивчають проблеми перекладу та мови в цілому далеко за межами традиційних, що включають в себе лінгвальну та екстралінгвальну сфери офіційно-ділової комунікації, у межах якої вирізняється

НУБІП України

дуальність проблематики перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською.

НУБІП України

Загалом питання, які перекладознавство покликане розв'язати сьогодні при вивченні англійської та української мов у взаємозв'язках комунікативних, можна класифікувати на питання мікро- та макро-перекладу офіційно-ділової та

НУБІП України

внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською. Так, до питань мікро-перекладу належать фонетичні, лексичні та граматичні (синтаксичні і морфологічні) проблеми перекладу офіційно-ділової та

внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською, а до питань макро-перекладу – індивідуально-стильові та функціонально-стильові.

Особливе місце при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською посідають

термінологічні проблеми перекладу. У множинності термінів кожного із зазначених напрямів вирізняють дві складові частини: термінологію і терміносистему. Терміносистема – це опрацьована підмножина термінів, яка

адекватно й однозначно відображає систему понять цієї галузі, тоді як термінологія є лише стихійно утвореною підмножиною у межах певної галузі.

Ознаками терміну є системність, наявність дефініції, моносемність у межах однієї предметної галузі, стилістична нейтральність, відсутність експресії, образності та суб'єктивно-оцінних відтінків, точність і незалежність від контексту. Терміни поділяються на загальнозживані та вузькоспеціальні.

Ознаками терміносистеми є цілісність, відповідність суми частин цілому, наявність певної сталості та структурований характер.

Для еквівалентного і адекватного перекладу термінів і текстів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською важливо враховувати лексико-семантичні процеси, які їм характерні, а саме: синонімію, антонімію, полісемію, омонімію та паронімію.

Категорії адекватності та еквівалентності займають провідне місце у сучасному перекладознавстві у сфері офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції та перекладі інформації з англійської мови українською. Довгий час еквівалентність і адекватність розцінювали як синоніми, хоча навіть із лексичного значення цих слів очевидно, що позначаються різні поняття. Еквівалентність позначає більше відповідність форми, тоді як адекватність позначає відповідність змісту.

При перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською виділяють п'ять рівнів еквівалентності: 1) мети комунікації, 2) опису ситуації, 3) висловлювання, 4) повідомлення і 5) рівень мовних знаків. Водночас, зазначимо чотири рівні

параметри адекватності перекладу: 1) адекватність передачі семантичної інформації, 2) адекватність передачі емоційно-оціночної інформації, 3) адекватність передачі експресивної інформації та 4) адекватність передачі естетичної інформації. Якість перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-

корпоративної кореспонденції з англійської мови українською прямо залежить від ступеню його адекватності та еквівалентності.

Оскільки переклад по своїй суті – це когнітивний процес у мозку перекладача, спостерігається лише його кінцевий результат, тобто перекладений текст або усне висловлювання. Для вивчення перекладу лінгвісти та перекладачі розробили так звані моделі перекладу, зокрема, офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською, які з більшою чи меншою наближеністю описують процедуру перекладу в цілому або будь-яку з його сторін.

Модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською – це процес перекладу у вигляді поетапних когнітивних операцій перекладача щодо мовних або мовленнєвих одиниць. Її завданням є опис послідовності дій для досягнення максимального вдалого перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською.

Визначеними нами у ході магістерського дослідження моделями перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською сьогодні є такі: 1) ситуативно-денотативна, 2) трансформанційна, 3) семантична, 4) трифазна, 5) модель закономірних віднощностей, 6) еквівалентна та 7) когнітивна. Кожна з моделей ґрунтується на певній лінгвістичній теорії, відповідно до якої і описує процес перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською.

За формою моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською поділяються на

експліцитні, імпліцитні і змішані, за змістом – на цілісні і подільні, за вжитком – на побутові, художні, науково-технічні та офіційно-ділові.

Розуміння принципів роботи тих чи інших моделей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською має не лише теоретичну, але й практичну цінність. Відповідно до обраної моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською перекладач зможе найбільш

вдало підійти до перекладу із тактичної і стратегічної точок зору, виграючи у якості. Саме у цьому полягає доцільність класифікації існуючих моделей за низкою критеріїв, які передбачають поетапність виконання операцій під час здійснення усного чи письмового перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДІЛОВОГО ЛИСТУВАННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ

НУБІП України

Розділ 2 «Особливості перекладу ділового листування з англійської мови українською» присвячений аналізу та опису результатів, отриманих у ході нашого магістерського дослідження. Ключовими позиціями для тлумачення й розуміння використання тих чи інших підходів до перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською є розмежування того, що світосприйняття мовцями залежить від мови спілкування, культурного спадку, закованого у віруваннях і цінностях етносу і спільнот, які такою мовою послуговуються для комунікації.

НУБІП України

Тому, викладення й оформлення інформації в англійській та українській мовах відбуватиметься по-різному навіть у технічному плані. Більш того, необхідно зважати на безліч інших чинників, які вплинули на формування та становлення графічного письма у хронології, що з цього залишилося і в сьогодення.

НУБІП України

2.1. Особливості англійських ділових листів зовнішнього призначення

НУБІП України

Мова ділових документів в англійській та українській мовах характеризується традиційністю оформлення та використання засобів вираження. У свою чергу, це прискорює процес формування сталих виразів, кліше, фразеологічних одиниць, які стають типовими для офіційно-ділового стилю. Традиційність засобів вираження офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції та перекладу з англійської мови українською лежить в основі ще однієї особливості стилю англійських офіційних документів: наявність значної кількості архаїчних слів і висловів [104; 107].

Ціла низка англійських ділових документів відзначається широким застосуванням таких термінологічних утворень, як, наприклад:

- англ. **hereby**, що утворюється від **here** + **by** = **by [this document]**,

англ. *by this Agreement = hereby* / укр. відповідно до цієї Угоди,

англ. *by this Contract = hereby* / укр. у відповідності до умов цього Договору,

англ. *by this letter = hereby* / укр. цим листом, etc.

- англ. **herewith**, що утворюється від **here** + **with** = **with [this document]**,

англ. **Herewith**, *please kindly note that break fees and penalties apply with a breach.* / укр. Просимо звернути увагу, що **додатково до зазначеного**

застосовуватимуться штрафні санкції та пеня у випадку, якщо будь-яка Сторона порушує умови угоди.

- англ. **hereto**, що утворюється від **here** + **to** = **to [this document]**,

англ. *Please kindly see the Agreement and Supplements hereto.* / укр. Просимо прийняти текст Угоди, а також додатки до неї

- англ. **hereunder**, що утворюється від **here** + **under** = **under [this document]**,

англ. *The Parties to the Contract undertake to act correspondingly hereunder.*

укр. Сторони Договору беруть на себе зобов'язання діяти у відповідності до умов, зазначених у структурі цього Договору.

- англ. **hereof**, що утворюється від **here** + **of** = **of [this document]**,

англ. *The payment mechanics is set out in clauses 1.2 and 2.3 hereof.* /

укр. Умови здійснення оплати викладено у пунктах 1.2 та 2.3 цієї Угоди.

- англ. **herein**, що утворюється від **here** + **in** = **in [this document]**,

англ. *The indemnity anticipated herein shall be borne by a breaching Party.* /

укр. Відшкодування, передбачене **цим документом**, несе Сторона, яка порушила умови домовленостей.

- англ. **henceforth**, що утворюється від **hence** + **forth** = **from this point further in [this document]**,

англ. *The modifications and amendments made shall become valid, effective and binding on the Parties henceforth.* / укр. Внесені зміни та доповнення набувають чинності та підлягають обов'язковому виконанню

Сторонами до кінця терміну дії правочину з моменту, зазначеному у цьому реченні.

Стандартизація мови ділових паперів в англійській мові при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською забезпечує той ступінь комунікативної точності, що додає документу юридичну чинність [26]. Будь-яка репліка, будь-яке речення повинні мати тільки одне значення і тлумачення в діловій комунікації [17]. З метою досягнення такого ступеня точності в англійському тексті та при перекладі українською, приходиться повторювати ті самі слова, назви, терміни. Деталізація викладу в офіційно-діловому стилі англійської мови при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською сполучається з аналітизмом вираження дій і процесів у формі віддієслівного іменника.

У продовження зазначимо, що для стилю англійської ділової кореспонденції характерний достаток стереотипних одиниць мови або так званих кліше і штампів.

англ. *I beg to inform you* / укр. букв. Благаю, щоб міг (могла б) проінформувати Вас (довести до Вашого відома) / укр. Прошу врахувати ...

англ. *with a view to ...* / укр. з огляду на ...

англ. *in connection with ...* / укр. у зв'язку з ...

англ. *as set out in ...* / укр. як викладено у ...

Вищенаведені приклади та цілий спектр подібних конструкцій лексичного та граматичного наповнення є характерним визначеним набором лексем, що

можуть трактуватися однозначно при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською.

2.1.1. Вимоги до технічного оформлення верхньої та нижньої частин ділового листа англійською мовою

Англомовний діловий лист при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською відзначається цілою низкою особливостей. Принципово важливою характеристикою є технічне оформлення верхньої та нижньої частин ділового листа англійською мовою [27].

Так, перш за все, необхідно зважити на те, що діловий лист як в англійській мові як вихідній мові, так і в українській мові як МП, складається з кількох компонентів. Пропонуємо розглянути деякі структурні компоненти дещо детальніше:

1) так звана «шапка» документів – англ. *heading*, до якої входить назва компанії / організації / будь-якої юридичної особи, а також зазначається дата тощо;

2) привітання, чи вітальне звернення – англ. *greeting* ‘вітання’, а також англ. *salutation* ‘привітання’:

(а) англ. *Dear Sir* – укр. *Шановний пане*;

(б) англ. *Dear Madam* – укр. *Шановна лані*;

(в) англ. *Dear Sirs* – укр. *Вельмишановні панове!*;

(г) англ. *Dear Mr Flurry* – укр. *Шановний пане Флеррі*; тощо.

Важливо звернути увагу, що при перекладі звертання чи так званого привітання на початку ділового листа граматична форма вираження в англійській мові українською перекладається вітанням і зверненням з пошаною, причому особливістю є використання кличної форми, що не є наявною

характеристикою в інших слов'янських мовах, наприклад, російській: пор. рос. *Уважаемый господин Флэрри!* (г) та рос. *Уважаемые господа!* (в). Як продемонстровано, в російській мові звернення виражається називним відмінком іменника в однині чи множині.

(г) англ. *Dear Mrs Smokian* – укр. *Шановна пані Смоукієн*;
(д) англ. *Dear Ms Garcia Laura Vasquez* – укр. *Шановна панянка Гарсія Лаура Васкез*; тощо.

Зазначимо, що в англійській мові чітко розрізняються звернення до жінок одружених – наприклад, *Dear Mrs Smokian* (г), і неодружених – *Dear Ms Garcia Laura Vasquez* (д) або *Dear Ms Vasquez*.

У той же час, при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською таке жорстке та урегульоване розрізнення є мало властиве для ділового спілкування українською мовою, проте відоме.

(е) англ. *Dear Elizabeth* – укр. *Люба Елізабет*; тощо.

При зверненні та привітанні без використання уточнення «пане» та «пані», як зазначено у прикладі (е), в англійській та українській мовах відбувається підкреслення особистого знайомства й усталених форм офіційно-ділового спілкування.

3) Перший абзац – англ. initial paragraph ‘абзац, який відкриває лист’, наприклад:

(а) англ. *I answer to your letter...* – укр. *У відповідь на Ваш лист (від) ...*;

(б) англ. *As a follow up of our telephone conversation ...* – укр. *У продовження нашої телефонної розмови ...*;

(в) англ. *This is a short note to inform you ...* – укр. *Зайmemo мало часу, та необхідно повідомити Вас про ...*;

(г) англ. *I trust this letter finds you well ...* – укр. *Сподіваємося, що у Вас все добре та ...*;

4) Основна частина листа – від англ. *the body* ‘тіло’, укр. *основна думка*; оскільки у цій частині листа відбувається висвітлення основних і найважливіших питань, наприклад:

(a) англ. *Authored by Matthew & Linken, the report explains how the new technologies can strengthen the link between employee motivation and key performance indicators at each stage of production.*

укр. *У звіті, наданому компанією Мет'ю і Лінкен (Matthew & Linken), ідеться про те, як застосування нових технологій може посилити зв'язок між мотивацією співробітників і ключовими показниками ефективності на кожному етапі виробництва;*

(б) англ. *We would specifically draw your attention to the section on Vector E-mail Policy and Non-Disclosure Undertakings by each employee of the Group. As you all well know, policy discussions have always been an issue and this quarter these are heating up.*

укр. *Окремо хочемо звернути Вашу увагу на розділ про Політику електронної пошти «Вектор» та зобов'язання щодо нерозголошення інформації, яких повинен дотримуватися кожен співробітник Групи. Як вам добре відомо, дискусії щодо впровадження та застосування політик компанії завжди були проблемою, а в цьому кварталі їхній шквал зростає.*

5) Завершувальний абзац – англ. *the closing paragraph*, у якому відбувається підведення підсумків і завершення думки викладення, наприклад:

(a) англ. *Thank you...* – укр. *Дякуємо Вам ...;*

(б) англ. *We could not be more proud of the Cooperation Memorandum negotiations teams in regards to both the parties.*

укр. *Ми не можемо не пишатися командами, які провадили перемовини щодо Меморандуму про співпрацю як представники обох сторін.*

6) Закінчення листа у формі прощання:

НУБІП України

Такі сталі вислови та усталені кліше в англійській мові відрізняються від українського вираження своїм різноманіттям, яке, у свою чергу, маркує різноцільове використання лексем і синтаксем щодо позначення статусу, рівня знайомства, ступені зацікавленості та критеріїв до оформлення офіційно-ділової

НУБІП України

кореспонденції в англійській мові, тощо

(а) англ. *Sincerely yours* – укр. *З повагою*;
(б) англ. *Sincerely* – укр. *З повагою*;

НУБІП України

(в) англ. *Kind regards* – укр. *З повагою*;
(г) англ. *Best regards* – укр. *З повагою*;
(ґ) англ. *Best wishes* – укр. *З найкращими побажаннями*;
(д) англ. *Yours* – укр. *З повагою*;

НУБІП України

(е) англ. *Very truly yours / Truly yours* – укр. *З повагою*;
(є) англ. *Cordially yours* – укр. *З повагою*;
(ж) англ. *Yours truly* – укр. *З повагою*;
(з) англ. *Yours faithfully* – укр. *З повагою*;

НУБІП України

(й) англ. *Thanks & Regards* – укр. *З повагою*; тощо.

Важливо звернути увагу на деяку схожість висловлення прощання в англійській мові – наприклад, у прикладах (а) і (б), прикладах (в) і (г). Справа в тому, що другі варіанти у зазначених порівняннях позначають менш строгий тон офіційно-ділового спілкування, що ніяк не відображається при перекладі офіційно-ділової кореспонденції з англійської мови українською.

НУБІП України

Водночас, необхідно прокоментувати, що деяка схожість у формулюваннях англійських прощальних висловлювань у прикладах (а), (ж) і (з), наприклад, не є синонімією, а позначає стилізацію і розрізнення двох варіантів англійської мови – британського (а) та американського (ж) і (з).

НУБІП України

Наприкінці підкреслимо, що структура англійського ділового листа має свою власну побудову.

Увесь текст англійського ділового листа поділяється на абзаци без використання відступів у першому рядку.

Крім того у верхньому лівому кутку листа вказується повне ім'я відправника або назва компанії, а також зазначається адреса головного офісу компанії чи організації. Далі вказується ім'я адресата і назва компанії, якій призначено лист, а з нового рядка вказується адреса цієї компанії.

Дата відправлення листа вказується трьома рядками нижче або у верхньому правому кутку листа.

Основний текст викладення думки повинен бути поміщений в центральній частині листа. Головна думка листа може починатися з причини звернення, що починається словами, наприклад:

Англ. *We are writing to you to...* – укр. *Звертаємося до Вас з приводу...*

Звичайний лист закінчується висловленням вдячності та прощанням, наприклад:

Англ. *Thank you for your consideration* – укр. *Дякуємо Вам за можливість розглянути...*

Англ. *Yours sincerely, ...* – укр. *З повагою, ...*

Англ. *Yours faithfully, ...* – укр. *З повагою, ..*

Якщо автор листа особисто знайомий з адресатом і особисто звертається до нього з пропозицією, проханням чи запитом і т.д. і т.п., в англійській мові використовується прощання *Yours sincerely, ...*

У випадку, коли лист надсилається до державних органів влади чи до представників компанії, організації, структури, та автор листа особисто незнайомий з адресатом, більш того, не володіє даними чи необхідною інформацією, завершення листа відбувається через прощальну форму *Yours faithfully*.

Чотирма рядками нижче ставиться повне ім'я автора, а також зазначається посада. Якщо діловий лист не є електронним, то підпис автора є обов'язковим і ставиться у проміжку між прощальним кліше й ім'ям відправника.

2.1.2. Оформлення основної думки ділового листа англійською мовою та переклад українською: лексичні та граматичні особливості

Окрім особливої форми вираження думки в англійській мові при оформленні офіційно-ділової кореспонденції та клішованості тексту, для англійської ділового листування характерна термінологічність, що яскраво проявляється на прикладах перекладу назв посад. Порівняймо деякі з них:

(а) англ. *Hiring Manager*,

укр. керівник відділу кадрів з питань відбору персоналу;

(б) англ. *CEO (Chief Executive Officer)*,

укр. Генеральний директор;

(в) англ. *CTO (Chief Technical Officer)*,

укр. начальник департаменту безпеки;

(г) англ. *CMO (Chief Marketing Officer)*,

укр. начальник департаменту маркетингу;

(д) англ. *PA (Personal Assistant [to CEO])*,

укр. секретар;

(е) англ. *Quality Assurance*,

укр. директор з питань контролю якості;

(ж) англ. *CFO (Chief Financial Officer)*,

укр. директор фінансового департаменту.

Вищезазначені приклади англійською мовою та їх переклад українською мовою демонструють особливості використання назв посад в основній частині (описовій) ділового листа, а також при зазначенні посади наприкінці при підписанні документів офіційно-ділового призначення. Оскільки наведено низку термінологічних одиниць, то особливості вжитку стосуються, перш за все, лексичної природи дослідження.

У той же час зазначимо, що вирізняється ціла низка питань щодо граматичного оформлення офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної

кореспонденції, а при перекладі перекладач чи співрозмовник зіштовхуються з такими найпоширенішими моделями граматико-синтаксичного вираження, як наведено прикладами нижче.

Так, перш за все, при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською превалюють такі граматичні та синтаксичні конструкції:

1) Прості поширені речення:

(а) англ. *The recent setbacks have hit the company hard.*

укр. *Останні невдачі сильно вдарили по компанії.*

(б) англ. *The virtual office trend is in our favour anyway.*

укр. *Тенденція організації віртуального офісу все одно на нашу користь.*

(в) англ. *Please join me in welcoming our new Chief Legal.*

укр. *Прошу приєднатися та привітати нашого нового директора юридичного департаменту.*

2) Речення з обставиною мети:

(а) англ. *The existing and potential investors are coming the next week to hold the General Shareholders' Meeting.*

укр. *Наступного тижня наявні та потенційні інвестори придуть на загальні збори акціонерів.*

(б) англ. *They should cut down on pricing to keep their customers loyal.*

укр. *Їм слід знизити ціни, щоб зберегти лояльність своїх клієнтів.*

(в) англ. *To survive in the market, it is necessary to redesign business processes.*

укр. *Щоб вижити на ринку, необхідно перепроєктувати бізнес-процеси.*

3) Умовні речення (типу 1, типу 2, змішаного типу).

(а) англ. *If you would like, we can provide you with some samples of the product.*

укр. *За Вашим бажанням, ми можемо надати вам деякі зразки*

продукції.
(б) англ. *If the customers **failed to pay** as set out in the instalments schedule, penalties **would apply**.*

укр. Якщо клієнти **не внесли** оплату згідно з графіком розстрочки,

будуть застосовуватися штрафні санкції.
(в) англ. *If the dollar rate **had bounced back** in 2014, economy **would have had** a different turn.*

укр. Якби курс долара **повернувся** у 2014 році, економіка

розвернулася б по-іншому.
4) Не обмежуючи довжини речення, герундій:
(а) англ. *Over five years of wholesale management experience, including experience of **opening** a new warehouse location.*

укр. **Більше п'яти років досвіду** управління оптовою торгівлею, включаючи досвід **відкриття** нового складу.

(б) англ. ***Keeping his goals in mind**, the CEO of the Group had never lost any round of negotiations.*

укр. **Пам'ятаючи** про свої цілі, генеральний директор Групи ніколи не програвав жодного раунду переговорів.

(в) англ. *Modern business looks to sustainable growth plans **advancing** communications and digital technologies.*

укр. Сучасний бізнес орієнтується на плани сталого зростання, **що просувають** комунікації та цифрові технології.

5) Інфінітиви, чи неозначена форма дієслова:
(а) англ. ***To win** does not always mean **to be** hard.*

укр. **Перемагати** не завжди означає **бути** твердолобим.

(б) англ. *A way **to go to success** strongly depends on corporate values.*
укр. **Шлях до успіху** сильно залежить від корпоративних цінностей.
(в) англ. *Jessica **to turn seventy-eight** in a few days has been running the business as if she were still young and easy-going.*

укр. Якби **перейшла** у вісімдесят років за кілька днів, Джессіка вела б бізнес якби їй було ще молодіше і легше.

укр. Джесіці, якій за кілька днів виповниться сімдесят вісім років, керує бізнесом так, ніби вона ще молода і невимушено легка у поведінці.

6) Дисприкметникові / дісприслівникові звороти:

(a) англ. *Jeremy, speaking on the phone, has finished drafting the agreement.*

укр. Джеремі, розмовляючи по телефону, закінчив розробку угоди.

(б) англ. *Exhausted, the CEO returned to the office and called everyone in for another strategic discussion.*

укр. **Виснажений**, генеральний директор повернувся до офісу і покликав усіх на чергове стратегічне обговорення.

(в) англ. *Jungle Box Ltd., having sold out their shares, had to admit the game was over.*

укр. **Jungle Box Ltd., продавши свої акції**, змушена була визнати, що гра закінчена.

7) Атрибутивні словосполучення:

(a) англ. *We need your urgent support on the program.*

укр. Нам потрібна **ваша термінова підтримка** щодо програми.

(б) англ. *We should approve additional rebates for the western region because of potential business partner issues.*

укр. Ми повинні затвердити **додаткові знижки** для західного

регіону через проблеми **потенційних ділових партнерів**.

(в) англ. *The attached file provides full details and an action plan.*

укр. У **вкладеному файлі** наведено **повну інформацію та план дій**.

8) Багатокomпонентні номінативні групи:

(a) англ. *Due to slack markets in disaster areas, the northern states want a 2.5% rebate throughout the duration of the program.*

укр. Через **слабкі ринки в зонах стихійного лиха** північні штати хочуть отримати **знижку 2,5%** протягом усього **терміну дії програми**.

(б) англ. *In response to the pressure, Promotions and Discounts has come up with a "region-and-state-only promotions policy".*

укр. У відповідь на тиск компанія «Акції та зніжки» запровадила «політику рекламних акцій лише для регіонів і штатів».

(в) англ. *They are updating Quality Control Management System.*

укр. Вони оновлюють Систему управління якістю.

9) Предикативні одиниці у пасивному стані:

(а) англ. *Jenny Smith can be reached anytime via her cell phone.*

укр. З Дженні Сміт можна зв'язатися в будь-який час через мобільний зв'язок.

(б) англ. *Decisions should have been taken without delay.*

укр. Рішення слід було приймати без зволікання.

(в) англ. *The payments had to have been effected yesterday.*

укр. Платежі мали бути здійснені вчора.

Типізація ділових документів при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки дозволяє моделювати текст будь-якого різновиду, ситуації. При цьому складовий текст в діловому мовленні оперує деякими модулями, типовими блоками, що є клішованими частинами англійського тексту офіційно-ділового оформлення.

У стилі ділових документів англійської мови та при перекладі українською слова й терміни вживаються переважно в основних предметно-логічних значеннях. Винятками є ті ситуації, коли похідні предметно-логічні значення є в даній сфері спілкування термінологічними [43].

У зв'язку з цим виступає й інша особливість стилю англійської ділової мови при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції українською мовою. Це відсутність яких би то не було зображальних засобів.

При роботі з офіційно-діловою та внутрішньо-корпоративною кореспонденцією у текстах ділових документів немає метафор, метонімії, а також інші прийоми створення образності мови відсутні.

2.2. Особливості англійських ділових листів внутрішньо-корпоративного призначення

Офіційне листування є широко використовуваною формою спілкування в бізнесі. Це письмова форма спілкування між організаціями, фірмами, офіційними органами як між собою, так і окремими сторонами. Л.В.Нижнікова підкреслює, що в сучасному світі роль ділових листів дуже важлива, оскільки міжнародні відносини знаходяться на стадії швидкого розвитку. Далі, службове листування сприяє порозумінню між працівниками бізнесу чи навіть відділів організації.

Існують різні види ділового листування, які зазвичай використовуються. Згідно з Оксфордським довідником комерційного листування, до найбільш загальних видів ділової кореспонденції належать такі:

- (I) Внутрішньо-корпоративне листування;
- (II) Зовнішнє листування;
- (III) Кореспонденція з продажу;
- (IV) Персональне листування [123].

Пропонуємо розглянути низку шаблонів відповідно вищезгаданих типів класифікації.

Тип 1. Внутрішньо-корпоративне листування

Це електронний лист, який оформлений англійською мовою, від головного виконавчого директора менеджера з маркетингу.

Sam,
As discussed yesterday, please update the presentation for our customers in Europe.
The deadline is till Monday, March 15.

Also, check out the latest news according to the published quarterly reports.
Thanks.

Best regards,

Amanda

Тип 2. Зовнішнє листування

Нижче наведено приклад англійською мовою зовнішнього спілкування у вигляді листа-запрошення. Вартує звернути увагу на оформлення початку та завершення листа, які у певній частині є схожими з вимогами до оформлення офіційно-ділової кореспонденції з особами, що, як правило, не є співробітниками в межах однієї структури – компанії.

Dear Mr Kolchovsky,

We would like to invite you to attend The Fastmarkets Copper Seminar, which will be focused on a leading role of copper in renewables and electrification boom.

Date and Time: March 11-12, 2021, 07:00 – 12:15 EET

Venue: the seminar will be organized at our platform.

The organizer will create the conference and send the link with the password to each registered participant on March, 10th.

Participation and registration: free of charge upon registration.

May I kindly ask you to confirm your participation until March 9th, 2021.

We look forward to hearing from you and meeting at the seminar.

Kind regards,

Brian Twist

Commodity Events

Далі наведено англійською мовою приклад кореспонденції з питань торговельних операцій і закупівель. Читким прикладом є пропозиція, яку роблять потенційному клієнту.

Тип 3. Кореспонденція з питань продажів
Dear Mrs Prince,

You were recommended to us by your trade association, and I am writing on behalf of our Head of Sales in the Middle East, who is interested in importing Handmade Persian carpets to the UAE.

Could you please send us a catalogue of your collections and price list, quoting your most competitive prices?

We have a large store in Dubai and will probably buy many carpets if the quality and prices of your products are suitable.

Many thanks.

Best regards,
Dalil Kassab

Крім трьох згаданих типів, наступний шаблон відноситься до персоналізованої кореспонденції. Персональне листування може бути коротким або навпаки громіздким і незрозумілим.

Тип 4. Персоналізоване листування
Jack,

Please update me on the market developments. See you before the staff meeting in my office.

Best regards,
Jessica

НУБІП України

Підводячи підсумок, чотири шаблони офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції англійською мовою, як показано тут, призначені для дослідницької мети, і відповідно, що список класифікацій не є вичерпним.

Однак важливо розрізняти різні стилі та враховувати ділові ризики, які можуть виникнути через неправильне спілкування або вибір невідповідного типу листування.

2.3. Переклад англійських ділових листів зовнішнього призначення українською мовою та оформлення ділової кореспонденції українською мовою

НУБІП України

Ділове листування через лист, факс чи електронну пошту є ключовим аспектом у світі торгівлі та бізнесу. На думку Н.М. Громової, Т.М. Десвої, Є.В. Кичатової, В.А. Лаврова та ін., ділове листування англійською та українською мовами відображає компетентність та професіоналізм особи, яка пише, а також формує імідж компанії, в якій особа працює [21, с. 5]. Чітке та ефективне листування є важливою частиною ведення успішного бізнесу.

НУБІП України

За допомогою правильно складених листів, як підкреслює А. Ешлі, встановлюються дружні відносини, створюється особлива атмосфера довіри і співпраці між партнерами, що дозволяє вирішувати найрізноманітніші проблеми з задовільним результатом для всіх залучених сторін [108, с. 6].

НУБІП України

Таким чином, навички ділового письма вимагають особливої уваги та концентрації. Як наголошує Ө. Чайка, ділове листування може проявлятися через різні форми, з-поміж яких найбільш вживаними є такі [113]:

- 1) офіційний лист;
- 2) електронний лист;
- 3) факс (децю застарілий вид комунікації на сьогодні);
- 4) звіт [113].

Далі за текстом наведено декілька прикладів ділового листування як різновиду внутрішньо-корпоративного та зовнішнього стилів спілкування.

1. **Офіційний лист**

Офіційний лист на зовнішнього адресата готується на офіційному бланкові організації. Такі листи повинні включати номер вихідної кореспонденції та дату відправлення. Більш того, офіційний лист підписується уповноваженою особою організації із зазначенням посади, а підпис супроводжується нанесенням штампу / печатки організації, за наявності. Відомі випадки, коли офіційні листи за умови викладення змісту на бланкові організації не потребують відбитку, штамп/печатки.

НУБІП України

Голові правління

АТ "Банк майбутнього"

В. С. Нархоменко

НУБІП України

№ 09/17-03 від 17.03.2021р.

Шановний Олександр Івановичу!

Керуючись виробничою необхідністю прошу Вас погодити організацію трансферів «Київ – Біла Церква» для директора ТОВ «ЮНІВІС» Віктора Вікторовича Орлова.

Будемо дуже вдячні за Ваше сприяння у вирішенні цього питання.

НУБІП України

З повагою,

М. В. Дубов

Директор

НУБІП України

2. **Електронний лист**

Електронний лист є прикладом найчастіше вживаною формою ділового листування на сьогодні. Наприклад:

Сергію/Анатолійовичу, добрий день!
Щиро дякуємо за Вашу детальну відповідь щодо термінів транспортування товару.

Також я хотів би ще уточнити декілька питань. Скажіть, будь-ласка:

- 1. Чи можемо ми обрати компанію перевізника?*
- 2. Чи страхуєте ви товар під час транспортування?*
- 3. Які умови повернення товару?*

Будемо дуже вдячні за Вашу відповідь.
З повагою,
В.О. Попов

3. Звіт

Існує два основних типи звітів, які подаються регулярно та за необхідністю. Більшість звітів, незалежно від тривалості їхньої підготовки, складаються із заголовка, вступу, основної частини, висновків та рекомендацій. Заголовки мають бути чіткими, щоб читачі швидко їх розуміли [2, с. 265].

Тижневий звіт COVID-19

Шановний Олександрє Петровичу!
Ознайомтеся, будь-ласка, з тижневим регулярним звітом щодо стану здоров'я працівників офісів Києва та Одеси під час карантину.

Офіс Києва:
Всі робітники здорові.

Офіс Одеси:
Всі робітники здорові, крім Семенко В. М. має симптоми ГРВІ. На даний момент працює дистанційно завтра запланований візит до лікаря.

У зв'язку з збільшенням кількості хворих в регіонах України, проведено інструктаж з БЖД під час карантину, розміщені пам'ятки в офісах Києва та Одеси, також куплені маски та антисептики.

Продовжуємо стежити за станом здоров'я працівників.

З повагою,
Наталія Приходько

Вищенаведені зразки ділового спілкування українською мовою можуть використовуватися як шаблони. Проте варто зазначити, що такий перелік не є вичерпним.

2.4. Зміни щодо оформлення документів офіційно-ділових документів зовнішнього призначення в українській мові

Як продемонстровано у прикладах офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції в англійській мові та при перекладі текстів українською мовою, технічне оформлення документації суттєво відрізняється [113; 27].

Необхідно звернути увагу, що в англійському діловому стилі письмового спілкування звернення до особи, адреса, дата, як правило, зазначаються у верхньому правому кутку. В українській мові прізвище, ім'я та по-батькові, а також адреса компанії зазначаються у правому верхньому кутку, проте дата та номер вихідного листа прописуються нижче зліва [27].

У сучасному діловому світі як в англійській мові, так і в українській прийнятним вважається використання звання адресата чи вказівка на його професію. Так, порівняймо такі приклади:

(а) *АНГЛ. Dear Prof. Clutterback*

Укр. Вельмишановний професоре Клаттербеку

(б) Англ. *Dear Dr Jesperson*
Укр. *Шановний лікарю Джемсперсоне*
(в) Англ. *Your Honour*

Укр. *Ваша Честь* (звернення до судді)

(г) Англ. *Dear Plenipotentiary Ambassador*
Укр. *Високодостойний Повноважний После*

Наприклад, до президента країни звертання набуває такого особливого змісту та форми, а також до міністрів і послів:

Укр. *Ваша Високодостойносте Пане Президенте!*
Укр. *Високодостойний пане Міністре!*
Укр. *Високодостойний пане Амбасадоре!*

Особливістю звернення до будь-якої особи українською мовою є граматичне вираження кличної форми, у якій стоїть іменник чоловічого чи жіночого роду, незалежно від числа вираження – однини чи множини.

Так, скажімо:

Укр. *Шановний пане!*

Укр. *Шановні панове!*

Укр. *Шановна пані!*
Укр. *Шановні панянки!*
Укр. *Шановні колеги!*

Ще окремою особливістю оформлення ділового листа українською мовою при перекладі з англійської є дотримання тих вимог, які висуваються для технічного оформлення й відповідності структури та побудови офіційно-ділового та внутрішньо-корпоративного листа українською мовою.

Вагоме місце посідає перше речення при структуруванні думки та початку звернення до адресата. Таке речення може зміцнити приязнь і розвинути партнерство, а може вплинути з іншого боку: засвідчити чи переконати адресата у вірному розумінні несприйняття особистості чи манери поведінки.

Тому, в залежності від комунікативної мети, а також теми попередніх зустрічей чи кореспонденції, де було досягнуто попередніх домовленостей,

виявляється доцільним починати формулювання ділового листа такими словами на початку речень:

НУБІП України

(а) *Відповідно до нашої з Вами угоди, ...*

(б) *Дозвольте Вам повідомити ...*

(в) *На підтвердження наших домовленостей ...*

НУБІП України

(г) *Цим листом повідомляємо, що ...*

Про відповідність такого початку листа або речень, зокрема, що відкривають думку в абзаці, в англійській мові необхідно звернути увагу на приклади, наведені нижче.

НУБІП України

(а) *Following the agreement reached, ...*

(б) *Please kindly be informed that ...*

(в) *In confirmation of our mutual agreement, ...*

(г) *This is hereby to inform you...*

НУБІП України

Водночас, зазначимо, що тон такого речення є ввічливим за своїми стилістичними ознаками, проте цілком нейтральним. Якщо комунікативна мета полягає в отриманні позитивно-маркованого результату, наприклад, успішного завершення першого, другого чи чергового раундів перемовин, або демонстрація

НУБІП України

натяку на позитивне сприйняття сторін у перемовинах, або натяк на деяке потепління у комунікації, що простежувалося під час перемовин, і бажання його закріпити, відповідно, зміна тону ділового спілкування призведе до певних змін

НУБІП України

на лексичному, семантичному, граматико-синтаксичному та стилістичному рівнях. Так, в українській мові відбувається деяка лексико-семантична розгортка та семантичне ущільнення речення, наприклад:

(а) *Нам було дуже приємно ...*

(б) *Ми щиро вдячні за ...*

(в) *Хочемо з приємністю підкреслити, що ...*

НУБІП України

(г) *Ми дуже раді ...*

В англійській мові такі речення не завжди відзначатимуться наявністю повних еквівалентів. Більш того, у низці випадків лексико-семантичні

трансформації при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською переохрещуються з граматичними трансформаціями – заміною, транспозицією, антонімічним перекладом тощо.

- (a) *It was a pleasure to us ...*
- (б) *We appreciate it that ...*
- (в) *We would gladly note / we would like to underline that ...*
- (г) *We are delighted ...*

Аналізуючи переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською, звернемо увагу на такі відповідні моделі, як: англ. *a pleasure* – укр. *дуже приємно*, англ. *appreciate* – укр. *щиро вдячні*, англ. *would gladly note* – укр. *Хочемо з приємністю підкреслити*, англ. *[are] delighted* – укр. *дуже раді* тощо.

Отже, при здійсненні перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською слід зважати на багатогранність та багато-аспектність власне процесу перекладу й чітко розмежовувати поняття еквівалентності та адекватності перекладу. У першу чергу, потрібно розуміти, на чому фіксується основний фокус перекладача чи співрозмовників – на перекладі як процесі чи перекладі як кінцевій формі готового продукту.

Звідси, переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською усний чи письмовий також вноситиме свої корективи.

НУБІП України

2.5. Семантична структура офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції при перекладі з англійської мови українською

У перекладознавстві прийнято поділяти процес перекладу на «етапи», за В. Н. Комісаровим, або «рівні», за В. Н. Крупновим [49, с. 44]:

- 1) розпізнання слова та загальної структури тексту;
- 2) критичне осмислення оригіналу;
- 3) передача отриманої інформації;
- 4) завершальне осмислення перекладу в межах ширшого контексту.

При роботі з текстами офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції та їхньому перекладі з англійської мови українською базовими компонентами семантичної структури ділових листів є стереотипні кліше.

Як правило, в англійській мові ділової кореспонденції такі стереотипні кліше можна згрупувати у відповідності до наявної у них тематичної ознаки:

- 1) лист-замовлення;
- 2) лист-пропозиція;
- 3) лист-претензія, чи лист-скарга;
- 4) запит (щодо отримання інформації);
- 5) повідомлення;
- 6) лист-вибачення;
- 7) лист-прохання [119].

Наявність в українській мові аналогічних груп висловлювань у формі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції значно полегшує їх переклад українською мовою з англійської.

Пропонуємо розглянути приклади у межах кожної із груп, зокрема:

- 1) замовлення:
 - (a) англ. *On Tuesday, February 15, I ordered another box of cartridges (NMD 870).*

укр. У вівторок, 15 лютого, я замовив ще одну коробку картриджів (NMD 870).

(б) **англ. Because you indicated that you need the stationery as soon as possible, I have sent everything by 3-day surface mail.**

укр. Оскільки Ви вказали, що Вам потрібні канцелярські товари якомога швидше, я надіслав усе 3-денною поштою.

2) пропозиція:

(a) **англ. As a freelance copywriter with a background in inbound marketing,**

I specialize in using words and word combinations to elicit specific responses in readers, which will become your leads.

укр. Як незалежний копірайтер, який має досвід клієнто-орієнтованого (цифрового) маркетингу, я спеціалізуюся на

використанні слів і словосполучень, які викликають у читачів конкретні реакції, причому такі читачі стануть вашими потенційними клієнтами.

(б) **англ. I believe I can design and develop your website, improve your promotional tools and structure the content.**

укр. Вірю, що зможу для Вас розробити веб-сайт, покращити інструментарій для реклами та відструктурувати зміст.

3) претензія, скарга:

(a) **англ. I have discovered the following problem with the work you have done for me. The tiles on the walls have been fitted badly. The cement between slabs has not set or is missing and some tiles fell off and broke to pieces.**

укр. **Виявилася проблема з виконаними роботами: плитка на стінах покладена погано. Цемент між плитами не схопився або взагалі його немає, а деякі плитки відвалилися та повністю розбилися.**

(б) **англ. We regret that we must place the entire shipment at your disposal. The quality is not as declared.**

укр. Ми з жаalem мусимо повернути Вам надіслані Вами товари. **Якість не відповідає опису.**

4) запит:

(a) англ. *We are above all interested in information regarding the interest rates for a mortgage.*

укр. **Нас, перш за все, цікавить інформація про процентні ставки по іпотеці.**

(б) англ. *Please kindly advise on the conference dates, venue and participation fees.*

укр. **Просимо повідомити нас про дати конференції, місце проведення та скільки коштує участь у конференції.**

5) повідомлення:

(a) англ. *Please kindly follow that the loan has been issued.*

укр. **Будь ласка, зверніть увагу, що кредит уже видано.**

(б) англ. *We wish to inform you that your order № 30198 dated 3 March 2021 has been shipped this afternoon.*

укр. **Повідомляємо, що ваше замовлення № 30198 від 3 березня 2021 року відправлено сьогодні.**

(б) вибачення:

(a) англ. *We are sorry that we must cancel our visit to your firm in the beginning of April.*

укр. **Нам шкода, що повинні скасувати наш візит до вашої компанії на початку квітня.**

(б) англ. *We regret we cannot keep our appointment with the CEO of the Group.*

укр. **З прикрістю повідомляємо, що не можемо зустрітися з генеральним директором Групи.**

5) прохання:

(a) англ. *In the offer dated 13 March 2021 as received by our Department, you have unfortunately failed to specify the minimum number of items we*

would have to order. Would you, therefore, kindly let us have a revised offer? Also, state what guarantees, if any, are included.
укр. У пропозиції від 13 березня 2021 року, отриманої нашим відділом,

Ви, на жаль, не вказали мінімальну кількість товарів, яку ми повинні були б замовити. Тож не могли б Ви надати нам переглянуту пропозицію? Також вкажіть, які гарантії за наявності включені.
(б) англ. *Could you please supply us with any information on this firm, as they are unknown to us?*

укр. Будь ласка, **допоможіть нам, якщо зможете надати** будь-яку інформацію про цю компанію, оскільки нам зовсім нічого про них невідомо.

На окрему увагу заслуговує вживання аббревіатур і скорочених слів, що відіграють важливу роль у діловому спілкуванні. Аббревіатури та скорочені слова слугують мовній економії, однак є зрозумілими для вузького кола фахівців. При перекладі варто застосовувати їх функціональні відповідники або описовий спосіб:

- (а) англ. *a.a.r. (against all risks)* – укр. *проти всіх ризиків*;
- (б) англ. *a.c. (account current)* – укр. *поточний рахунок*;
- (в) англ. *B/L (bill of lading)* – укр. *коносамент*;
- (г) англ. *chq (cheque)* – укр. *чек*; тощо.

З-поміж синтаксичних структур в англійських текстах офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції та при перекладі українською мовою, вирізняються прості речення з ускладненою структурою, як зазначалося вище.

Англійське речення стереотипізоване, коли йдеться про чіткі межі синтаксичної конструкції у текстах офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції та при перекладі українською мовою. Такі речення стають громіздкими та важкими для сприйняття на слух, оскільки використання інфінітивних конструкцій, герундію, дієприкметникових зворотів, тощо не завжди є властивими для ділової мови в українських ділових документах такого оформлення. У той же час, такі інфінітивні конструкції, герундій,

дієприкметникові звороти є засобами мовної економії, незважаючи на факт того, що не є характерними для українського діловодства.

При перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції українською мовою з англійської доцільно використовувати граматичну трансформацію:

Англ. *When unpacking the goods we experienced damages owing to the insufficient terms of transportation.*

Укр. *При розпаковуванні товару ми помітили, що товари надійшли ушкодженими через невідповідні умови транспортування.*

У перекладі українською мовою речення зберігає підмет незмінним як суб'єкт дії, проте структура речення значно міняється. Якщо точніше, то герундій у англійському реченні транспонується в номінативну синтагму, виражену іменниками з прийменником, і виконує в реченні функцію обставини часу.

Існує ціла низка ситуацій, коли абсолютні дієприкметникові або інфінітивні звороти ускладнюють англійське речення. Відповідно, що можна спостерігати при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції українською мовою з англійської, так це трансформація таких абсолютних дієприкметникових або інфінітивних зворотів при перекладі в підрядне речення причини або з'ясувальне в українському діловому листі:

(а) англ. *We offer you 3,000 tons of gas oil, and please mind that delivery to be made in August 2022.*

укр. *Ми пропонуємо 3000 тонн газойля, до того ж зверніть, будь ласка, увагу, що поставка відбудеться в серпні 2022.*

(б) англ. *You having been most efficient among the team members in selling any goods, we would like to offer you our products as well.*

Укр. *Оскільки Ви найефективніше продавали будь-який товар серед членів команди, ми хочемо запропонувати Вам також попрацювати з нашою продукцією.*

Інфінітивні конструкції при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції українською мовою з англійської відтворюються еквівалентно або трансформуються в підрядне речення умови.

Англ. *We expect **the services to be provided** at once.*

Укр. *Ми очікуємо, що послуги надаватимуться негайно.*

В англійському діловому листі при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції українською мовою з англійської доміантними є дійсний та умовний способи дії дієслова, які передаються еквівалентними формами в перекладі, наприклад:

Англ. *We would appreciate it **if you could confirm** that this company settles promptly on due dates.*

Укр. *Ми були б Вам вдячні, якщо Ви могли б підтвердити, що ця компанія вирішує всі справи в установлені терміни.*

Імперативна форма дієслова, що вживається українському діловому листуванні при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської, не властива англійському.

Характерною рисою англійського ділового листа при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції українською мовою є вживання стандартизованих кліше, які мають прагматичну спрямованість та забезпечують реалізацію у бізнес-мовленні категорії ділової ввічливості:

(а) англ. *We are looking forward to hearing from you.*

Укр. *Ми з нетерпінням чекаємо на Вашу відповідь.*

(б) англ. *We would appreciate your expert opinion on this matter.*

Укр. *Будемо вдячні за висловлення Вашої експертної думки.*

(в) англ. *Thank you in advance for your reply.*

Укр. *Наперед дякуємо за відповідь.*

(г) англ. *Awaiting your prompt reply.*

Укр. *В очікуванні швидкої відповіді.*

Ділове листування та переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською є невід'ємним

НУБІП України

засобом зв'язку у сучасному світі між бізнес-спільнотами України та країн Європейського Союзу, в першу чергу, а також з усім світом. Ефективне спілкування на належному рівні слугує закріпленню встановлення зв'язків між підприємствами, як вітчизняними, так і іноземними, що в свою чергу, сприяє економічному та соціально-політичному розвитку країни.

НУБІП України

Наприкінці зазначимо, що вміння правильно та адекватно складати ділові листи та здійснювати переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською є надзвичайно важливим питанням для України. Таким чином, перекладачі як фахівці у своїй справі повинні знати все до найменших подробиць й пам'ятати, що стиль написання листа до закордонної компанії як елемент ведення офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції є відмінним видом письма, що є звичним для українського традиційного бізнес-простору.

НУБІП України

Варто приділяти увагу структурі написання листа, оскільки послідовність викладу інформації, логічність змісту, простота тощо є кроком до успішного підписання угоди, залагодження конфліктів та підписання міждержавних, міжурядових документів ділового призначення.

НУБІП України

На окрему увагу заслуговує знання пунктуації української мови поряд з англійською при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською, а також специфіки перекладу листових штампів у обох досліджуваних мовах.

НУБІП України

Дотримання тих чи тих норм, зокрема й в офіційно-діловому стилі, допоможе перекладачеві у перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською, а також розв'язувати складні проблеми ділового спілкування.

НУБІП України

Висновки до Розділу 2

Аналіз та опис результатів, отриманих у ході нашого магістерського дослідження, призводять до розуміння ключових позицій, які необхідно враховувати перекладачам і співрозмовникам для тлумачення й інтерпретації використання тих чи інших підходів до перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською. Важливим етапом є розмежування світосприйняття мовців, яке залежить від мови спілкування, культурного спадку, закодованого у віруваннях і цінностях етносу і спільнот, які такою мовою послуговуються для комунікації.

Мова ділових документів в англійській та українській мовах характеризується традиційністю оформлення та використання засобів вираження. У свою чергу, це прискорює процес формування сталих виразів, кліше, фразеологічних одиниць, які стають типовими для офіційно-ділового стилю. Традиційність засобів вираження офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції та перекладу з англійської мови українською лежить в основі ще однієї особливості стилю англійських офіційних документів: наявність значної кількості архаїчних слів і висловів.

Стандартизація мови ділових паперів в англійській мові при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською забезпечує той ступінь комунікативної точності, що надає документу юридичну чинність. Будь-яка репліка, будь-яке речення повинні мати тільки одне значення і тлумачення в діловій комунікації. З метою досягнення такого ступеня точності в англомовному тексті та при перекладі українською, приходиться повторювати ті самі слова, назви, терміни. Деталізація викладу в офіційно-діловому стилі англійської мови при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською сполучається з аналітизмом вираження дій і процесів у формі віддієслівного іменника. У продовження зазначимо, що для стилю англомовної

ділової кореспонденції характерний достаток стереотипних одиниць мови або так званих кліше і штампів.

Типізація ділових документів при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки дозволяє моделювати текст будь-якого різновиду, ситуації. При цьому складовий текст в діловому мовленні оперує деякими модулями, типовими блоками, що є клішованими частинами англійського тексту офіційно-ділового оформлення.

У стилі ділових документів англійської мови та при перекладі українською слова й терміни вживаються переважно в основних предметно-логічних значеннях. Винятками є ті ситуації, коли похідні предметно-логічні значення є в даній сфері спілкування термінологічними.

У перекладознавстві прийнято поділяти процес перекладу на «етапи», за В. Н. Комісаровим, або «рівні», за В. Н. Крупновим: 1) розпізнання слова та загальної структури тексту; 2) критичне осмислення оригіналу; 3) передача отриманої інформації; 4) завершальне осмислення перекладу в межах ширшого контексту.

При роботі з текстами офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції та їхньому перекладі з англійської мови українською базовими компонентами семантичної структури ділових листів є стереотипні кліше.

Як правило, в англійській мові ділової кореспонденції такі стереотипні кліше можна згрупувати у відповідності до наявної у них тематичної ознаки: 1) лист-замовлення; 2) лист-пропозиція; 3) лист-претензія, чи лист-скарга; 4) запит (щодо отримання інформації); 5) повідомлення; 6) лист-вибачення; 7) лист-прохання.

Наявність в українській мові аналогічних груп висловлювань у формі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції значно полегшує їх переклад українською мовою з англійської.

ВИСНОВКИ

Метою магістерської роботи було виявлення та опис особливостей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції в англо-українській мовній перекладацькій парі, що на завершення дослідження досягнуто за такими параметрами, як зазначено нижче.

По-перше, у першому розділі магістерської роботи визначено основоположні теоретичні та методологічні засади вивчення питання перекладу в англомовній та україномовній лінгвістиці, з особливим акцентом на інтерпретації особливостей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції у германських і слов'янських мовах, зокрема в англійській та українській. По-друге, теоретико-методологічний підхід до вивчення проблематики підкреслив вагомість розгляду ділового листування в англійській та українській мовах як сучасного виду комунікації у світі, що беззаперечно є лідером у площині ведення бізнесу, фінансово-економічної та соціально-політичної арени.

Особливо значущим здобутком магістерського дослідження є ідентифікація, аналіз та опис класифікацій моделей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки. Здійснення такого аналізу та опису сучасних перекладознавчих моделей в англійській та українській мовах, зокрема, дозволив виокремити конкретні застосовні моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською за різними критеріями: 1) за формою, 2) за змістом, 3) за функціональним призначенням.

З'ясовано, що переклад офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки – це процес, який складається з двох етапів. Перший етап пов'язаний з психічною дією, коли йдеться про твір, створений українською мовою, який у процесі перекладу перетворюється на твір англійською мовою. Другий етап перекладу офіційно-

ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з української мови англійською чи навпаки – це результат діяльності здійснення перекладу.

Введено поняття моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійською мови українською, або перекладознавчої моделі, під якою ми розуміємо поступовий опис низки розумових операцій, виконання яких перекладачем чи людиною, чи комп'ютерною програмою, сприятиме більш вдалому перекладу оригіналу або певної його частини. Вищезазначені розумові операції, у першу чергу, співвідносяться з описом послідовного плану, схеми або певного алгоритму дій перекладача під час перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки.

Приведено класифікацію низки перекладознавчих моделей, які використовуються для перекладу текстів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки, а саме:

- 1) ситуативно-денотативна модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки;
- 2) трансформаційна модель; 3) семантична модель; 4) трифазна модель;
- 5) модель закономірних відповідей у досліджуваних мовах; 6) еквівалентна модель перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською та навпаки; та 7) когнітивна.

За формою моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською поділяються на експліцитні, імпліцитні і змішані, за змістом – на цілісні і подільні, за вжитком – на побутові, художні, науково-технічні та офіційно-ділові.

Другий розділ магістерського дослідження загалом окреслює особливості англійських ділових листів зовнішнього призначення з зазначенням вимог до технічного оформлення ділового листа й викладення основної думки, а також підкреслює необхідність володіння перекладачем визначеної низки професійних компетенцій, з-поміж яких вирізняється навички та уміння здійснювати переклад

офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською з урахуванням лексичних, семантичних, граматико-морфологічних, стилістичних особливостей перекладу окремо взятих термінів і текстів, які проявляються під час перекладу українською мовою при застосуванні відповідних перекладацьких трансформацій.

У роботі описано та проаналізовано особливості англійських ділових листів внутрішньо-корпоративного призначення та надано перелік лексичних і граматичних особливостей при перекладі текстів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською.

Також окреслено зміни щодо стилістичного, семантичного й технічного оформлення документів при перекладі офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською.

Описано семантичну структуру офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції при перекладі з англійської мови українською.

Результати дослідження отримано, оскільки процес перекладу текстів офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською поділявся на такі етапи: 1) розпізнання слова та загальної структури тексту; 2) критичне осмислення оригіналу; 3) передача отриманої інформації; 4) завершальне осмислення перекладу в межах ширшого контексту.

При роботі з текстами офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції та їхньому перекладі з англійської мови українською базовими компонентами семантичної структури ділових листів є стереотипні кліше.

Як правило, в англійській мові ділової кореспонденції такі стереотипні кліше можна згрупувати у відповідності до наявної у них тематичної ознаки: 1) лист-замовлення; 2) лист-пропозиція; 3) лист-претензія, чи лист-скарга; 4) запит (щодо отримання інформації); 5) повідомлення; 6) лист-вибачення; 7) лист-прохання. Така класифікація надала змогу дійти висновку, що наявність в українській мові аналогічних груп висловлювань у формі офіційно-ділової та

внутрішньо-корпоративної кореспонденції значно поліпшує їх переклад українською мовою з англійської.

Отже, розуміння принципів роботи тих чи інших моделей перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської

мови українською має не лише теоретичну, але й практичну цінність. Відповідно до обраної моделі перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською перекладач зможе найбільш

вдало підійти до перекладу із тактичної і стратегічної точок зору, вигравши у якості. Саме у цьому полягає доцільність класифікації існуючих моделей за

низкою критеріїв, які передбачають поетапність виконання операцій під час здійснення усного чи письмового перекладу офіційно-ділової та внутрішньо-корпоративної кореспонденції з англійської мови українською.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

SUMMARY

The purpose of the master's paper was to identify and describe the features of the translation for official business and internal corporate correspondence in the English-Ukrainian language translation pair, which at the end of the study was achieved by the following parameters including those below.

To start with, the first section of the master's thesis identifies the basic theoretical and methodological principles of studying translation in English and Ukrainian linguistics, with special emphasis on the interpretation of translation features connected to official business and intra-corporate correspondence in the Germanic and Slavonic languages, English and Ukrainian, in particular. Next, the theoretical and methodological approach to the study of the issue emphasized the importance of considering business correspondence in English and Ukrainian as a modern form of communication in the world, which is undoubtedly a leader in business, financial, economic and socio-political arena.

A particularly significant achievement of the master's research is the identification, analysis and description of classifications that specify models of translation for official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian and vice versa. The implementation of such analysis and description of modern translation models in English and Ukrainian, in particular, allowed to identify specific applicable translation models of official business and intra-corporate correspondence from English into Ukrainian by various criteria: 1) according to the form, 2) according to the content, 3) by functional purpose.

It was found that the translation of official business and internal corporate correspondence from Ukrainian into English or vice versa is a process that consists of two stages. The first stage is related to mental action, when it comes to a work created in Ukrainian, which in the process of translation is transformed into a work in English. The second stage of translation in relation to official business and internal corporate

correspondence from Ukrainian into English or vice versa is the result of translation activities.

The paper introduces the concept of translation model relating to official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian, or translation studies model, which means a gradual description of some mental operations and its parts. The above mentioned mental operations, first of all, correspond to the description of a step-by-step plan, scheme or a certain algorithm of actions of the translator during the translation of official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian and vice versa.

The research provides the classification of translation studies models used for the translation of texts connected with official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian and vice versa: 1) situational and denotative model of translation for official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian and vice versa; 2) transformation model; 3) semantic model; 4) three-phase model; 5) model of regular correspondences in the studied languages; 6) equivalent model of translation for official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian and vice versa; and 7) cognitive.

According to the form translation for official business and intra-corporate correspondence from English into Ukrainian divides into explicit, implicit and mixed. Next, according to the content translation for official business and intra-corporate correspondence from English into Ukrainian breaks into integral and parthold whereas according to use it splits into artistic, scientific-technical and official business types.

The second section of the master's study outlines the features of English business letters for external purposes, indicating the requirements for technical design of the business letter and the main idea. It also emphasizes the need for the translator to have a number of professional competencies, including skills and ability to translate official business intra-corporate correspondence from English to Ukrainian. At the same time it is relevant to account for the lexical, semantic, grammatical and morphological,

stylistic features of the translation in relation to stand alone terms and texts, which are manifested during the translation into Ukrainian when applying the appropriate translation transformations.

The paper describes and analyzes the features of English business letters for internal corporate purposes and provides a list of lexical and grammatical features in the translation of texts of official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian.

The main aspects under the research also outline changes in the stylistic, semantic and technical design of documents in the translation of official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian. The final sub-part in the practical section describes semantic structure of official business and internal corporate correspondence when translating business texts from English into Ukrainian.

The results of the study were obtained because the process of translating the texts of official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian was divided into the following stages: 1) word recognition and general text structure; 2) critical interpretation of the original; 3) transfer of the received information; 4) the final understanding of the translation within a broader context.

It was found in the course of research when working with the texts of official business and intra-corporate correspondence and their translation from English into Ukrainian, the basic components of the semantic structure of business letters are stereotypical clichés.

As a rule, in the English language of business correspondence the above mentioned stereotypical clichés can be grouped according to the inherent thematic feature: 1) letter which aims to place an order; 2) proposal; 3) letter in the form of claim or complaint; 4) request (for information); 5) notification; 6) apologies; 7) request.

This classification allowed us to conclude that the presence in the Ukrainian language of similar groups of statements in the form of official business and internal

corporate correspondence greatly facilitates their translation into Ukrainian from English.

НУБІП України

Thus, understanding the operation principles of certain models for translation of official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian has not only theoretical but also practical value. According to the chosen model of translation for official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian, the translator will be able to most successfully approach the translation from a tactical and strategic point of view, winning in quality.

НУБІП України

This is the expediency of classifying existing models according to a number of criteria, which provide for the gradual implementation of operations during the implementation of oral or written translation for official business and internal corporate correspondence from English into Ukrainian.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алтицева Л. Ю. Аналітична деривація як спосіб творення термінів // Термінологічні читання. Тези, К., 1991. – С. 86–89.

2. Баранник Д. Х. Мова права як окремий функціональний стиль / Д. Х. Баранник // Мовознавство. – 2003. – С. 8 – 17.

3. Баранов А. Н. Очерк когнитивной теории метафоры / А. Н. Баранов // Русская политическая метафора. Материалы к словарю. – М. : Ин-т рус. языка Акад. наук СССР, 1991. – С. 184 – 192.

4. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода) / Л. С. Бархударов. – М.: «Международные отношения», 1975. – 240с.

5. Бархударов Л. С. О поверхностной и глубинной структуре предложения // Вопросы языкознания. – 1973. – №3 – с. 50 – 61.

6. Ботвина Н. В. Ділова українська мова (офіційно – діловий та науковий стилі): Навч. посіб. 3-є вид., доп. та перероб. – К.: “АртЕк”, 2001. – 280 с.

7. Брагинский М. И., Витрянский В. В. Договорное право. Общие положения. – М.: Статут, 1998. – 681с.

8. Бреус Е. В. Основы теории и практики перевода с русского языка на английский: 3 – е изд. – М.: Изд – во УРАО, 2002. – 208 с.

9. Будаев Э. В. Становление когнитивной теории метафоры / Э. В. Будаев // Лингвокультурология. – Вып. I. – Екатеринбург, 2007. – С. 16 – 32.

10. Васенко Л. А. Шахова українська мова: навчальний посібник / Л. А. Васенко, В. В. Дубчінський О. М. Кринець. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 272 с.

11. Вахтаник Г. Г. Грамматические проблемы перевода: конспект лекций и дидактический материал для студентов лингвистических спец. (Черкасск. инж-технологический институт. Черкассы, 2001.

12. Ваш зарубешный партнер, Коллектив авторов. Громова Н.М., Деева Т.М., Кичагова Е.В., Лавров В.А., Чхиквицили Ш.А. – М.: 1992. – 136 с.

13. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Відп. ред. Бусел В. Т. – Ірпінь: ВТФ Перун, 2001.

14. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). – Москва, 2001.
15. Власенко С. В. Перевод юридического текста: когнитивные особенности номинации и реалии-профессионализмы в языковой паре английский-русский // Филологические науки в МГИМО. Сборник научных трудов. – М.: МГИМО (У), 2005. – №21. – С. 129–140.
16. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике английского языка. М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1958. – 528 с.
17. Гамзатов М. Г. Техника и специфика юридического перевода: Сб. статей. — СПб., 2004. — 184 с.
18. Гарбовский Н. К. Теория перевода. Учебник // Н. К. Гарбовский. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 2004. – 544 с.
19. Герман И. А. Теоретические основания психолингвистической модели перевода. / И. А. Герман // Семантика и прагматика текста. – Барнаул, 1998. – С. 43–77.
20. Городенська К. Синтаксична специфіка української наукової мови // Українська термінологія і сучасність: Збірник наук. праць, Вип. IV.– К.: 2001.– 368 с.
21. Громова Н.М., Деева Т.М., Кичатова Е.В., Лавров В.А., Чхиквициани Н.А. Ваш зарубежный партнер. – М.:1992 – 136 с.
22. Гураль М.И. Функционально-стилевой аспект перевода: Учебник / Гураль М.И., Дашенко О.И., Новоселова А.Г., Сорвилова Т.В., Сермаковская Т.В. – Черновцы. Рута, 2005.
23. Давіденко А.Л. До проблеми терміна “ділове українське мовлення” // Мова та її функціонування. – Вісник ЛДУ. – Вип.25. 1996. – С. 38–41.
24. Даниленко В. П. Лексико-семантические и грамматические особенности слов-терминов / В. П. Даниленко // Исследование по русской терминологии. – М.: Наука, 1971. – 423с.
25. Деловая переписка на английском и русском языках. 4000 стандартных фраз и выражений, 100 образцов деловой переписки по тематическим разделам. – М.

- Будапешт: Паннонарт, 1996. – 400 с.
26. Дементьева Т. М. Особенности образования терминологической лексики права Европейского Союза: На материале немецкого языка: диссертация... кандидата филологических наук: 10.02.04. — М., 1999. — 271 с.
27. Деловая переписка на английском и русском языках. 4000 стандартных фраз и выражений, 100 образцов деловой переписки по тематическим разделам. — М. — Будапешт: Паннонарт, 1996. — 400 с.
28. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов / Олена Юріївна Дубенко. — Вінниця: Нова Книга, 2005. — 224 с.
29. Дяков А. С. Основи термінотворення. / А.С. Дяков, Т.Р. Кияк, З.Б. Куделько. К.: Видавничий дім «KM Academia», 2000. — 208 с.
30. Завадько Е.Г. Засади вироблення української термінології // Тези Міжнар. наук. конф. — Львів, 1992.— С. 22 — 25.
30. Зорівчак А.Ю. З приводу деяких термінологічних нововведень у сучасній технічній термінології // Матеріали наукової конференції “Семантика мови і тексту”. — Івано-Франківськ, 1993. — С. 59 — 60.
31. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. - Львів: Вища школа. Вид-во при Львівському університеті, 1983.
32. Іванова І. Б. Українське ділове мовлення. Мова ділових паперів / І.Б. Іванова. — К.: Парус, 2009. — 320 с.
33. Исупова М. М. Когнитивное взаимодействие в деловом общении: автореф. на соискание научн. степени канд. филолог. наук: спец. 10.02.04 / Марина Михайловна Исупова. — Тверь, 2003. — 20 с.
34. Каде О. Субъективные и объективные факторы в процессе перевода. — Л., 1964.
35. Каде О. Случайность и закономерность в переводе. — Л., 1968.
36. Каде О. Языковое посредничество как общественное явление и предмет научного исследования. — Л., 1980.
37. Казакова Т.А. Практические основы перевода. — Серия: Изучаем иностранные языки. — СПб.: "Издательство Союз", 2000. — 320с.

38. Каложная В. В. Стиль англоязычных документов международных организаций / В. В. Каложная – К.: Наук. думка, 1982. – 122 с.
39. Каменева Т.М. Лінгвістичні та екстралінгвістичні характеристики текстів електронних листів / Тетяна Миколаївна Каменева // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: 36-й наук. праць. - Київ, 2006. - Вип. 31. - С. 76-81.
40. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 564 с.
41. Карабан В. І. та ін. Переклад англійської юридичної літератури: навчальний посібник / В.І. Карабан, Л.М. Черноватий, Ю.П. Іванко, І.П. Лішко. – 3-є видання, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 656 с.
42. Квитко И. С. Терминоведческие проблемы редактирования / И. С. Квитко, В. М. Лейчик, Г. Г. Кабанцев. – Львів: Вища Школа, 1986. – 150 с.
43. Кияк Т. Р. Теорія і практика перекладу. Німецька мова / Т. Р. Кияк, А.М. Науменко, О. Ф. Огуй — К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 543 с.
44. Кияк Т. Р. Перекладознавство (німецько-український напрям) / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Ф. Огуй — К.: Вид-во КНУ, 2010 – 510с.
45. Клименко Н. Ф. Словотворча структура і семантика складних слів у сучасній українській мові / Н. Ф. Клименко. – К. : Наук.думка, 1984. – 251 с.
46. Ковганюк С.П. Практика перекладу (з досвіду перекладача). – К.: "Дніпро", 1968.
47. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода / В. Н. Комиссаров. – М.: Международные отношения, 1980. – 167с.
48. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / В. Н. Комиссаров. – М.: Высшая школа, 1990. – 253 с.
49. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода / В. Н. Комиссаров. — М. : ТОО «ЧеРо», 2000. – 136 с.
50. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. Учебное пособие / В.Н. Комиссаров, - М. : ЭТС. – 2002. – 23 с.

51. Коноволова Е. Д. Сопоставительный этимологический и контекстуальный анализ термина и обиходного слова в английском языке / Е. Д. Коноволова // Автореф. дисс. канд. филос. наук. Л., 1964. – 21 с.

52. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. – К., "Вища школа", 1982.

53. Корунец І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Учебник / Под ред. Тереха О.Б. – М., 2001.

54. Кочерган М. П. Слово і контекст: лексична сполучуваність і значення слова / М. П. Кочерган. - Львів: Вища школа, 1980. - 183 с.

55. Латышев Л.К. Курс перевода: Эквивалентность перевода и способы ее достижения. – М.: Международные отношения, 1981. – 248 с.

56. Латышев Л.К. Перевод: проблемы теории, практики и методики преподавания. – М.: Высшая школа, 1988. – 357 с.

57. Лилова А. Введение в общую теорию перевода // Анна Лилова. – М., "Высшая школа", 1985.

58. Лотте Д. С. Вопросы заимствования и упорядочения иноязычных терминов и терминологических элементов / Д. С. Лотте. – М.: Наука, 1982. – 149 с.

59. Львовская Э.Д. Теоретические проблемы перевода (на материале испанского языка). – М.: Высшая школа, 1985. – 232 с.

60. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник / А. В. Мамрак. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 304 с.

61. Масальского В. И. Теория і практика перекладу ділової документації : [навчально-методичний посібник] / В. І. Масальского. – Донецьк : ДонНУ, 2006. – 144 с.

62. Миньяр-Белоручев Р. К. Общая теория перевода и устный перевод. – М.: Воениздат, 1980. – 237 с.

63. Миньяр-Белоручев Р.К. Теория и методы перевода – М.: Московский лицей, 1996. – 208 с.

64. Мисуно Е.А. Перевод с английского языка на русский язык: практикум: учеб. Пособие / Е. А. Мисуно, И. В. Шаблыгина. – Минск: Аверсан, 2009. – 255 с.

65. Панько Т., Кочан І. Вироблення українських термінологічних стандартів.

Вісник Академії наук України. Київ, 1991. № XII. С. 15–22.

66. Панько Т. Від терміна до системи. Львів: Вища школа, 1979. 147 с.

67. Панько Т. Системний статус синонімії у суспільствознавчій термінології східнослов'янських мов. Мовознавство. Київ, 1986. № 4. С. 7–16.

68. Панько Т., Кочан І., Мацюк Г. Українське термінознавство. Підручник. Львів: Світ, 1994. 216 с.

69. Петрущенко В. Л. Філософія. Навчальний посібник / В. Л. Петрущенко. – К.: «Магнолія Плюс», 2006. – 503 с.

70. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови / О. Д. Пономарів. – Тернопіль, 2002. – 248 с.

71. Попова З. Д. Когнитивная лингвистика / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – М.: АСТ: Восток-Запад, 2007. – 314 с.

72. Прикладне термінознавство: Навч. посібник / За ред. В. В. Дубчанського та Л. А. Васенко. – Харків: НТУ «ХПІ», 2003. – 145 с.

73. Радченко В. В. Сопоставительный анализ английской, немецкой и русской деловой корреспонденции : автореф. дис. ... канд. филол. наук / В. В. Радченко. – Пятигорск, 2005. – 23 с.

74. Резнин И. И. Основы общего и машинного перевода / И. И. Резнин, В. Ю. Розенцвейг. – М.: Высшая школа, 1964. – 243 с.

75. Реформатский А. А. Введение в языковедение / А. А. Реформатский. – М.: Просвещение, 1967. – 544 с.

76. Реформатский А. А. Введение в языковедение / А. А. Реформатский; под. ред. В. А. Виноградова. – 5-е изд., испр. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 536 с.

77. Реформатский А. А. Введение в языковедение / А. А. Реформатский. – М.: Просвещение, 1967. – 544 с.

78. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер — М.: Международные отношения, 1974. – 216 с.

79. Рецкер Я. И. Что же такое лексические трансформации? "Тетради переводчика" №17, М.: Международные отношения, 1980, с. 72 – 84.

80. Рибак Т., Рибак Н., Рибак Я. Джерела збагачення національної наукової

термінології. Проблеми української науково-технічної термінології: тези 4-ої Міжнародної наукової конференції. Львів, 1996. С. 14-15.

81. Рожанківський Р. Щодо українського стилю фахової мови // Проблеми української термінології. Матеріали 5-ї Міжнародної наукової конференції.–

Львів, Львівська політехніка, 1998. – С. 43 – 46.

82. Савченко Т. В. Проблеми міжкультурної взаємодії в діловому спілкуванні : автореф. дис. канд. філол. наук / Т. В. Савченко – К., 1999. – 16 с.

83. Секунда Т. Про принципи складання української технічної термінології.

Вісник Інституту української наукової мови. Київ, 1930. Вип. 2, С. 11–21.

84. Сдобников В. В. Теория перевода / В. В. Сдобников, О. В. Петрова. – М.: Просвещение, 2006. – 441с.

85. Ситдигов П. Кореляція та диференціація лінгвістичних понять „термінологія” та „терміносистема”. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. Київ, 2009. Вип. 15. С. 443–440.

86. Складчикова Н. В. Семантическое содержание метафоры и виды его компенсации при переводе / Н. В. Складчикова // Номинация и контекст. Сб. науч. трудов. – Кемерово, 1985. – 310с.

87. Скороходько Е. Термін у науковому тексті. Київ: Логос, 2006. 99 с.

88. Скороходько Э. Ф. Вопросы перевода английского технической литературы (перевод терминов) / Э. Ф. Скороходько. – К.: Изд-во Киевского ун-та, 1963. – 92 с.

89. Слепович В. С. Курс перевода / В. С. Слепович. – Минск: НТООО «Тетра Системс», 2001. – 268 с.

90. Смирницкий А. И. Лексикология английского языка / А. И. Смирницкий. – М.: Изд-во лит-ры на иностр. языках, 1956. – 260 с.

91. Суперанская А. В. Общая терминология / А. В. Суперанская. – М.: Наука, 1989. – 245с.

92. Сыроваткина Г. К. Способы номинации и типы семантических отношений в английской терминологии (подсистема терминов технологии рыбных продуктов) / Г. К. Сыроваткина // Автореф. дисс. канд. филол. Наук. Минск, 1983.

– 22 с.

93. Тараненко О. Антоніми. Українська мова: енциклопедія / редкол.: В. Русанівський (співголова), О. Тараненко (співголова), М. Зяблюк та ін. 2-ге видання, виправлено і доповнено. Київ: Вид-во „Українська енциклопедія” ім.

М. П. Бажана, 2004. С. 12–23.

94. Тараненко О. Номінація. Українська мова: енциклопедія / редкол.: В. Русанівський (співголова), О. Тараненко (співголова), М. Зяблюк та ін. 2-ге видання, виправлено і доповнено. Київ: Вид-во „Українська енциклопедія” ім.

М. П. Бажана, 2004. С. 417–419.

95. Толикина Е. Н. Некоторые лингвистические проблемы изучения термина / Е.Н. Толикина // Лингвистические проблемы научно-технической терминологии. – М.: Наука, 1970. – С. 53 – 67.

96. Українська мова. Енциклопедія / Відп. ред. Русанівський В.М. Київ: Українська енциклопедія, 2000.

97. Українське термінознавство 30-х років і місце у ньому інженера Івана Шелудька // II Міжнародний конгрес МАУ, Львів, 1993.– С. 233–238.

98. Універсальний довідник з ділових паперів та ділової етики. Київ: «Довіра», 2003. 623 с.

99. Чайка О., Бамбура А. Структура бізнес-мономалів в англійському термінологічному корпусі мови / Оксана Чайка, Алла Бамбура // Мовознавчий вісник (Linguistic Bulletin), Випуск 27, 2019, с. 69-77. <http://ling-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/3667>

100. Федоров А.В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы): Для ин-тов и фак. иностр. яз. Учебное пособие – М.: Высшая школа. 1983. – 303 с.

101. Федоров В. А. Основы общей теории перевода / А. В. Федоров. – М. : «Филология три», 2001. – 418 с.

102. Черняховская Л.А. Членение и объединение предложений при переводе с целью сохранения компонентов смысловой структуры // Иностранные языки в школе. – 1971. – №4 – с. 21 – 30.

103. Хомский Н. Язык и мышление / Ноам Хомский, перевод с англ.

- Б.Ю. Городенко. М.: Изд. МГУ, 1972. – 123 с.
104. Циткіна Ф. Термінознавство на Україні й аспекти зіставних досліджень. Мовознавство. Київ, 1993. № 2. С. 67–71.
105. Широкова А. В. Сравнительная типология разноструктурных языков / Широкова А. В. – М.: Добросвет, 2000. 300с.
106. Швейцер А.Д. Теория перевода. Статус, проблемы, аспекты – М.: Наука. 1988. – 215с.
107. Akhmanova O. S. Linguistic terminology / O. S. Akhmanova. M.: Moscow University Press, 1977. – 188 p.
108. Ashley, A. Oxford Handbook of Commercial Correspondence, New Edition, Oxford University Press, UK (2003), 298 p.
109. Cabré M. T. Theories of terminology. – Their description, prescription and explanation / Maria Teresa Cabré Castellví // Terminology. – Amsterdam : John Benjamins Publishing Company. – Terminology, vol. 9:2 (2003). – P. 163-199. URL: <http://www.hf.uib.no/forskingskole/cabre.pdf> [Отримано 20.02.2012 р.].
110. Chaika O. Ukrainian for Law and Portuguese for Law as ‘Understudied’ Languages for Specific Purposes. In: International Journal of Philology, 2018, Vol. 1 (11), pp. 118–121.
111. Chaika O. Monomial Variables in English Audit Terminology. International Journal of Philology, 2019, Vol. 10, no 1, Kyiv, NUBIP, pp. 100-108. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/philolog2019.01.100>
112. Chaika O. Binomials in English Audit Terminology. International Journal of Philology, 2019, Vol. 10, no 3, Kyiv, NUBIP, pp. 68-73. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/philolog2019.03.068>
113. Chaika O. (2018) 5 Types of Business Mail in English. Retrieved on March 17th, 2021 from: <https://www.english4zbest.com>
114. Chaika, O., Zakatei, Yu. Monomials in English for Law, International Journal of Philology, 2019, Vol. 2 (14), pp. 114–121. https://library.udpu.edu.ua/library_files/filologicchniy-chacopys/2019/2/17.pdf
115. Chaika O. Audit Monomials and Polynomials in Media. Діалог: Медіастудії, №

25, 2019. ISSN 2308-3255. Pp. 191–202.

<http://dms.onu.edu.ua/article/viewFile/195597/201700>

116. Chaika O. I. Communicative strategies in cross-cultural business environment.

Науковий журнал «Міжнародний філологічний часопис». Київ: «МІЛЕНІУМ»,

2020. Випуск 11 (1). С.114-121.

117. Chaika O. I. Communication strategies in instruction / acquisition of languages for specific purposes. Науковий журнал «Міжнародний філологічний часопис». Київ:

«МІЛЕНІУМ», 2020. Випуск 11 (2). С.110-116.

118. Chomsky N. New Horizons in the Study of Language and Mind. Cambridge,

2001. – 216 p.

119. Kenneth B. Business Email Basics [Електронний ресурс] / B. Kenneth. – Режим

доступу : http://esl.about.com/od/businessenglishwriting/a/bizdocs_3.htm

120. Korunets I. V. Theory and Practice of Translation / I. V. Korunets. – Vinnytsia,

2001. – 381 p.

121. Murphy M. Lynne. Semantic Relations and the Lexicon / Lynne M. Murphy. –

Cambridge : Cambridge University Press, 2008. – 274 p.

122. Neubert A. Text and translation / Albercht Neubert. – Leipzig, 1995. – 169 p.

123. Nyzhnikova L.V. Business correspondence and office work in English:

methodological manual / L.V. Nyzhnikova // National University «Odesa Academy of Law». – Odesa: Feniks, 2011, 78 p.

124. Reader's digest illustrated Encyclopedic Dictionary, Inc, 1987. – 936 p.

125. The Columbia Encyclopaedia. Sixth Edition. Ed. Paul Lagassfr. Columbia

University Press, 1993. – 3156 p.

126. The New Encyclopaedia Britannica. – 15 Edition, 1993.

127. Wüster E. Einführung in die Allgemeine Terminologielehre und terminologische

Lexicographie / Eugen Wüster. Mit einem Vorwort von Richard Baum. – 3. Aufl. –

Born Romanistische Verlag, 1991. – 239 p.

ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА
Переклад // Wikipedia [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://uk.wikipedia.org/wiki/Переклад>.

Перекладач // Wikipedia [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://uk.wikipedia.org/wiki/Перекладач>.

Перекладознавство // Wikipedia [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://uk.wikipedia.org/wiki/Перекладознавство>.

Словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lingvo.ua>.

Словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.thesaurus.com>

Macmillan Dictionary [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://www.macmillandictionary.com>

Nolo's Dictionary [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://www.nolo.com/dictionary>

<https://www.english4zbest.com>

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ДОДАТОК А

АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

№	Назва заходу, місце й дата проведення (за наявності), тема дослідження / публікація, назва видання і деталі
1	<p>83 міжнародна студентська наукова конференція ХНАДУ, 12-16 квітня 2021 р.</p> <p>Доповідь на тему: «Вплив етнокоду на структурування синтаксичних патернів ділових листів в англійській мові»</p>
2	<p>II Міжнародна міждисциплінарна науково-практична конференція «Мова, бізнес і право, міжкультурна комунікація: виклики сьогодення» (м. Київ, 7-8 травня 2021 р.)</p> <p>Доповідь на тему: «Ukrainian Templates for Office Correspondence»</p>
3	<p>II Міжнародна конференція «Фахові мови й новітні підходи до їх викладання» (м. Київ, 19-20 травня 2021 р.)</p> <p>Доповідь на тему: «English Templates for Formal Correspondence»</p>
4	<p>Міжнародні студентські наукові читання до Дня слов'янської писемності, Кривий Ріг, 18 травня 2021 року</p> <p>Доповідь на тему: «Ukrainian Templates for Official Online Correspondence»</p>
5	<p>Науково-методичний семінар «Перекладацька практика – шлях до професійного росту майбутнього філолога-перекладача», НУБіП України, м. Київ, 10 червня 2021 р.</p>

	<p>Доповідь на тему: «Особливості перекладу полікультурного елемента в діловій кореспонденції»</p>
6	<p>Тези II Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції «Мова, бізнес і право, міжкультурна комунікація: виклики сьогодення» (м. Київ, 7-8 травня 2021 р.)</p> <p>Ukrainian templates for office correspondence English business monomials: terminological facet. <i>Proceedings of II International Interdisciplinary Conference Language, Business and Law, Intercultural Communication: Challenges of Today</i> Kyiv, Ukraine, pp. 126-128.</p>
7	<p>Тези II Міжнародної конференції «Фахові мови й новітні підходи до їх викладання», м. Київ, 19-20 травня 2021 р.</p> <p>English templates for formal correspondence // <i>Матеріали II Міжнародної онлайн-конференції «Фахові мови й новітні підходи до їх викладання»</i> / За ред. О.І. Чайки, О.С. Поліщука. Київ: Видавництво НУБіП України, 2021. С. 142-144.</p>
8	<p>Публікації у закордонних (міжнародних) виданнях</p> <p>Halevych, A. (2021). English templates for formal correspondence. <i>Languages for Specific Purposes and Ways of Instruction and Acquisition: Innovative Approach</i>. Vandana Publications, India, pp. 188-190</p>
9	<p>Публікації у закордонних (міжнародних) виданнях</p> <p>Halevych, A. (2021). Ukrainian templates for office correspondence English business monomials: terminological facet. <i>Language, Business and Law, Intercultural Communication: Challenges of Today</i>. ABC Books, India, pp. 281-284.</p>

ДОДАТОК Б
ПУБЛІКАЦІЇ ЯК АПРОБАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України